

Vědomost

ZPRAVODAJ SLOVÁCKÉHO KRÚŽKU V PRAZE

ČÍSLO 45 • PROSINEC 2011

Stárek se stárkou Radovan a Lidka Beťáková

Z akcí Krúžku

Moravský ples 2011

Moravský ples 2011

Pražský jarmark 2011

Výstava vín 2011

*Pískový sypaný chodníček přes náměstí v Kujově, 1947
(viz článek L. Navrátilové v č. 44, leden 2011)*

Vážení a milí krůžkaři,

uplynul další rok, a to je důvod k ohlédnutí, co přinesl z pohledu našeho působení. Je nesporným faktem, že pražský Slovácký krůžek si již řadu let udržuje vysoké renomé a zcela jistě ani v roce 2011 se na tom nic nezměnilo. Troufám si naopak říci, že díky řadě mimořádných aktivit jsme o sobě dali vědět velice silně.

Celý rok byl ve znamení intenzivní práce obou muzik i pěveckých sborů, chasy a celého výboru včetně dalších ochotných krůžkařů. Muzika M. Sochora kromě pravidelného hraní na besedách zajišťovala všechna naše veřejná vystoupení, Žandár spolehlivě a s plnou vervou vyhrával na besedách či Moravském plese. Mužský sbor je již erudovanou stálicí Krůžku, jeho vystoupení patří k vrcholům. Potěšitelný je vzestup ženského sboru, co do počtu i kvality. Velkou radost máme z tanečníků. V naší chase se vytvořila dobrá parta, která se umí společně pobavit, ale také odvést kus dobré práce pro celý Krůžek. Přejme si, aby tomu tak bylo i nadále.

Pokud bychom měli hodnotit jednotlivé akce uplynulého roku, tak mám velké potěšení z našeho mimořádně úspěšného vystoupení v doprovodném kulturním programu při vernisáži výstavy J. Uprky, pořádané u příležitosti 150. výročí jeho narození. Právě o účast na takových akcích v Praze musíme stát, to je oblast našeho působení – být u všeho, co se v Praze děje ve spojitosti Slovákem.

Je příjemné hodnotit úspěšný rok, když vše probíhá, jak má. Pravidelně a za hojné účasti se scházíme na besedách u muziky v pěkném prostředí Kulturního domu Gong, pro širší veřejnost pořádáme plesy, košty, věnečky, hody, vánoční hry, tleskají nám při našich vystoupeních v Praze i jinde. Není to ale tak samozřejmé, jak by se někomu mohlo zdát, vyžaduje to hodně práce i umělecké a organizační erudice. Naštěstí máme mezi sebou krůžkaře, kteří tyto potřebné vlastnosti mají a krůžkařské činnosti věnují hodně ze svého osobního volna. Dobře o nich víme, znáte je i Vy, nemá cenu je vyjmenovávat. Pouze jedno jméno zde zmíním, a to i v souvislosti s prosincovým životním jubileem, jméno naší umělecké vedoucí Soni Plzákové. Připravuje scénáře, písničky, pak je se všemi nazkouší, je duší všech uměleckých složek Krůžku. Především její zásluhou mají naše vystoupení tak vysoký kredit. Patří jí právem náš dík.

*Přátelé krůžkaři i ostatní naši příznivci,
přeji Vám všem pohodový vstup do roku 2012
a těším se na setkání s Vámi při akcích Krůžku.*

MIROSLAV ŘÍHA

Činnost Krúžku byla řízena výborem ve složení:

M. Říha, M. Sochor, H. Šálo-

vá, D. Macháček, B. Vognič, S. Plzáková, J. Šenk, M. Minaříková, O. Sameš. V dubnu byli do výboru kooptováni Petr Smetana, kterému byla přidělena funkce organizačního pracovníka, a Jožka Bobek, vedoucí chasy. Výborových schůzí se zúčastňovali stárek se stárkou Richard Kristián a Maruška Mlynaříková. Po listopa-

Výbor

dových hodech je střídají Ludmila a Radovan Beťákoví.

Výbor se pravidelně scházel jednou měsíčně. Na výborových schůzích byly řešeny aktuální věci související s činností Krúžku, plány akcí a jejich organizační zajištění. Z větších akcí v 1. pololetí to byl Moravský ples, výstava vín, setkání Krúžků ve Strážnici a okolí, vystoupení muziky, chasy a sboru v Petrově-Plžích v programu „Senioři 2011“.

Ve 2. pololetí byla řešena spoluúčast Krúžku na akcích Pražský jarmark, Trojské, Malostranské a Strašnické vinobraní, Svatováclavská pouť na Proseku, Setkání s krajany, vernisáž výstavy J. Uprky ve Valdštejnské jízdárně a Setkání pražských lidových muzik.

Dále výbor projednával náplň měsíčních besed, pravidelně byla hodnocena činnost jednotlivých složek.

Průběžně probíhala aktualizace adresáře členů, doplňování evidenčních listů a doplňování knihovny o nové svazky. V roce 2011 bylo zařazeno 11 nových členů, vyřazeno 6 členů, z toho čtyři úmrtí – Ladislav Doskočil, Miroslav Kalivoda, Zuzana Šavrdová a Jiří Mikulčák. Ke konci roku 2011 máme cca 270 členů, věkový průměr je 62,5 roku. Nejstaršími členy jsou Blaženka Eglseerová (92) a Vojtěch Kumpere (91).

Výbor děkuje všem členům, kteří svou účastí na měsíčních besedách a akcích podpořili činnost Krúžku a všem, kteří dobrovolným členským příspěvkem přispěli na administrativní výdaje v roce 2011.

Dále výbor děkuje muzikám, chase a sborům a všem ostatním, kteří pomáhali při organizování větších akcí.

Besedy

Konají se každou druhou středu v měsíci od 19,00 hod. v KD Gong v Praze 9, Vysočanech. V posledním období se účast na besedách zvýšila, pohybuje se mezi 110 až 120 návštěvníky. Na větších akcích je návštěvnost až 150 členů a hostů.

Návštěvníci besed byli informováni o jednání výboru, o akcích připravovaných na dané období, a také o národopisných akcích v jednotlivých regionech Slováků.

Lednová a únorová beseda byla věnována přípravě Moravského plesu, plesu Folklorního sdružení ČR, na kterém Krůžek i vystupoval. Březnová beseda byla ve znamení fašanku; také jsme popřáli naším jubilantům Pavlovi Fialovi (75), Jiřině Trnčíkové (70) a Jožkovi Bobkovi (55). Dubnovou besedu zpestřil náš dočasný člen japonský klavírista Hidehito Takeuchi, který zahrál čtyři skladby od F. Chopina. Byl odměněn dlouho trvajícím potleskem. Na květnové besedě jsme popřáli Heleně Šalové, Tondovi Slovákovi a Rostovi Vorálkovi, všichni slavili 75 let. Červnová beseda byla poslední besedou před prázdninami.

Na zářijové besedě jsme pogratulovali šesti jubilantům – Jan Hlaváč (85), Libuše Janečková, Karel Medek a Čestmír Hlavinka (80), Jan Řehořík (65), Mirek Říha (60). Byla u toho i legrace, oslavencům přišla zazpívat a zatancovat trojice švarných děvčat v mužských hornáckých krojích (Helena Šalová, Boženka Růžičková a Josefka Jordánová). V říjnu na besedě proběhl 1. ročník soutěžní akce „Buchtobraní“, které se zúčastnilo 35 soutěžících. Akce byla úspěšná. Na listopadové besedě proběhl v režii Jarky Čajové 3. Moravský věneček za účasti CM Kyčera, souboru Krušpánek, Spolku rodáků a přátel Hané v Praze a mužského sboru Krůžku. Také jsme popřáli jubilantům Olze Hudečkové (75) a Brunovi Vogničovi (60).

Besední rok 2011 jsme ukončili vánoční besedou a oslavou našich jubileantek Jarky Vesecké (65) a Soni Plzákové (60).

HELENA ŠALOVÁ, jednatelka

Chasa

V chase se neustále děje spousta věcí, ale pokusím se stručně nastínit, co jsme letos zatím všechno stihli. Takže po hodech chasa trénovala na vánoční besedu. Od nového roku jsme zvládli oprášit a natrénovat pásmo Bobkovníků na Moravský ples. Pak jsme měli chvíli „prázdné“ období, než jsme se zase začali hojně scházet, ale to se se zprávou o účinkování v Petrově na festivalu Senioři rychle změnilo. Zapojili jsme všechny síly, nacvičili pásmo sedláckých, leč počasí nám nepřálo. Nemusím to více rozvádět, většina z vás tam byla. Nicméně v Plzích jsme sice moc nezaskotačili, já spíš teda promrzla, ale následné setkání krůžků Praha-Brno-Bratislava na Lučině bylo velmi příjemné. Tančilo se, zpívalo do ranních hodin a v neděli se konečně vyčáslilo, abychom mohli vyrazit na procházku po Karpatských loukách. Sice jsem nešla celou trasu, protože jsem nebyla vyzbrojena vhodnou obuví, ale mohu právem říct, viděla jsem aspoň kousek. Tak a po Plzích jsme měli chvíli pauzu, ale aby to nebylo úplně bez akcí, vyrazili jsme společně s Barčou, Petrem, Lídou a Radovanem do Starého Města u UH, kde měli svícu Rošťa s Martinou, kteří měli týden nato i svatbu. Aby nebylo těch svateb letos málo, tak nás ještě v srpnu čekala svatba Lídy a Radovana za hojné účasti kro-

jované chasy. Bohužel jsem se nemohla zúčastnit, nicméně z doslechu vím, že to byla svatba jako řemen. Máme v chase také tři přírůstky, malé nadějně tanečnice Rozálku Vackovou a Helenku Kozákovou a tanečníka Matouše Müllera. Během prázdnin jsme se chystali na vystoupení na Pražském jarmarku, soustředili jsme se v Berouně, oba pěvecké sbory aktivně zkoušely a samozřejmě jsme stihli navštívit i folklorní akce. Je za námi MFF Strážnice, Hornácké slavnosti, Slováký rok v Kyjově, Zarážání hory, např. ještě Domažlice. Léto jsme završili vystoupením na Pražském Jarmarku. Září bylo, co se vystoupení týče, hodně nabitě. Vinobraní v Troji bylo letos provázené abnormálním horkem, a tak burčák společně s vínkem nějak rychleji pletl nožičky než obvykle. Dalším zastavením byla Svatováclavská pouť na Proseku, kde byla účast sice pomenší, nicméně ovace publika veliké. 22. září jsme přispěli svým uměním na vernisáži výstavy Joži Uprky. Vystoupení se vydařilo a bylo plné úžasné atmosféry, jakou jsem při vystoupení dlouho nezažila. V říjnu chasa absolvovala víkendové soustředění v Karlíně, kde se trénovala hlavně sedlácká na letošní hody, ale ani ostatní tance jako strání, korytná, bílovské, danaje atd. nepřišly zkrátka. Oba naše sbory vystoupily v listopadu na Setkání muzik v Městské knihovně. V době psaní těchto řádků zbývá týden do hodů, na které se jistě všichni těšíme. Přejí novým stárkům, aby je zvládli co nejlépe a hlavně si je pořádně užili!

MARUŠKA MLYNÁŘÍKOVÁ, stárka

Čtyři a půl roku Mužského sboru Slováckého krúžku v Praze

Vážení krúžkaři,

dovolte mi sdělit pár faktů a hodnotících poznámek o aktivitách mužského sboru. Navážu na moji zprávu z prosince 2010. Co platí dál, budu znovu částečně citovat. Už je to opravdu víc než čtyři roky od zahájení soustavné práce mužského sboru. Po první zkoušce dne 27. 03. 2007 jsem si dovolil zformulovat pár cílů, které dnes vypadají cca takto:

a) Kultivace zpívání na besedách Krúžku

Úkol trvá, zlepšení lze občas pozorovat, další možnosti určitě existují, je to nekonečný proces. Zejména se liší beseda od besedy, jak se to zkrátka sejde.

b) Návčik na akce

Jestli jsem to dobře spočítal, od poslední zprávy ve Vědomosti do půlky srpna jsme měli dalších 20 zkoušek, což je od začátku už cca 115 zkoušek. Scházíme se pokud možno plánovitě vždy po dva úterky po besedě Krůžku. Před většími akcemi je to však častěji, což se v poslední době dost vyskytuje.

Od prosince 2010 jsme aktivně účinkovali zejména při následujících akcích:

Moravský ples 19. 2. 2011; Národní krojový ples FOS 5. 2. 2011; vystoupení v Plířích v Petrově 28. 5. 2011; vystoupení v Atriu 1. 6. 2011; narozeniny našeho pana starosty 5. 7. 2011 ve Velenicích.

Naše současné návčiky jsou zejména přípravou na důležitá vystoupení a akce:

zahájení Krajanského festivalu v Praze 25. 8. 2011, ukončení Pražského Jarmarku 30. 8. 2011, vinobraní v Troji 11. 9. 2011, hornácké vinobraní na Kampě 17. 9. 2011, vernisáž výstavy malíře J. Uprky 22. 9. 2011, později Přehlídka lidových muzik Praha 2011, vinobraní se Znovínem Znojmo, nejspíš i letošní hody K tomu možná nějaké drobnosti v menším obsazení, nebo individuálně, někdy s naší muzikou, nebo i bez ní. Snad jsme nikde ostudu neudělali, občas nás i někdo pochválí. Zdá se, že se o našem Sboru zvolna začíná vědět i mezi přespohláky.

c) Setkávání s kamarády

To nám jde i nadále docela dobře při těch zkouškách i akcích. I nějaká drobná akce se mimo režim plánovaný najde, ale to není moc podstatné. Snad jen že se tu lépe poznáváme mezi sebou, což je pro výsledky i pro každého z nás určitě přínosné. A z různých akcí a vystoupení máme nové kamarády či alespoň známé v našich rodných regionech.

d) Osobní zdokonalování se ve zpěvu

Pracujeme na sobě a je to znát, pokrok je určitě zřetelný. Já mám i nadále zvlášť dobrý pocit, jak se nám mnohé písničky dostaly pod kůži a jak nám rostou mladí sólisté, a to nejen pro zpěvy při tancích, ale i pro čistá sóla ve zpěvech sboru. Z poslední doby mě těší, že ač na sebe třeba nevidíme, jednota frázování, pomlka i nasazování určitě roste. Už jsem zaslechl poznámku: „z dálky to vypadá, jako by zpíval jen jeden či dvě, a vás je přes deset ...“ Tož Pánbůh zaplať.

Za tím vším určitě stojí především naše umělecká vedoucí Soňa Plzáková. Občas nám choří, to jsme jak sirotci, ale když je v kondici, vtluoká do nás vytrvale své představy, které my akceptujeme a snažíme se naplňovat. Snad jsme jí ale už i my párkrát udělali i trochu radost. Bez ní si to nedovedu představit. Jí budiž sláva a díky na věčné časy.

Složení Sboru se od minulé mé zprávy nezměnilo, jen se nám pár mladých postupně nechává s radostí zachomoutit. Snad to nenaruší jejich aktivity s námi, neberou si žádné folklorní analfabetky. Je nás tedy stále registrováno 27, více či méně pravidelně docházejících a vystupujících na veřejnosti. I nadále s nějakým podstatným rozšiřováním sice moc nepočítáme, ale nějaký druhý hlas by se ještě hodil.

A co bude dál?

Nestane-li se něco nenadálého, pokračujeme dál pro radost svou i našich posluchačů. Těm děkujeme za přízeň minulou i budoucí.

JOŽKA ŠENK, vedoucí mužského sboru

Ženský sbor

V minulém čísle Vědomosti psala Alenka Vacková o obnovení ženského sboru. Nebudu opakovat již napsané, jen stručně nastíním naši současnou činnost a troufám si říct i pokroky. Stále nám zdárně velí Soňa, mačká nás jak citronky, abychom ze sebe vydaly jen to nejlepší. Takže otvíráme pusinky na maximum, zpíváme z plných plic. Nevím jak ostatní, ale já po zkoušce tak cca dva dny chraptím jak o chřipce. Repertoár máme celkem široký: Hornácko, Hradištsko, Kyjovsko i nějaké to Slovensko se tam najde. Je to jednoduše paráda, máme spousty nových písniček, kterými vás jistě zanedlouho oslníme, a to budete koukat, jak nám to jde!! První oficiální vystoupení na Pražském Jarmarku mělo velký úspěch, vystříhly jsme to tam ukázkově. Přes prázdniny probíhaly zkoušky cca každé dva týdny. Je to vždy příjemně strávený podvečer, jak by jistě řekl Bobek, s babincem. Další velká chvíle pro sbor přišla na vernisáži výstavy Joži Uprky, kde jsme zpívaly, musím to napsat, krásnou píseň Maléru, maléru, ze které jsme měli sice trochu obavy, ale zvládly jsme to. Zatím poslední možnost se představit měl ženský sbor v Městské knihovně na Setkání muzik. Tohoto vystoupení jsem se bohužel nezúčastnila, ale opět se setkalo s velkým ohlasem. A tak se snad pomalu zlepšujeme, doufejme, že budeme čím dál více ladit vašim ouškům a Soňa s námi bude mít stále trpělivost. A já za sebe slibuji (Soně), že opravdu budu tu svojí tlamičku nevymáchanou pořádně otvírat, aby mě bylo ještě více slyšet (i když to je někdy až dost).

MARUŠKA MLYNÁŘÍKOVÁ

Moravský ples 2011

V sobotu odpoledne 20. února začal Národní dům na Smíchově ožít písněmi a tanci z Moravského Slovácka, Valašska a Hané v podání souborů, muzik, tanečních chas a pěveckých sborů, které absolvovaly ve velkém sále zkoušky na večerní program 55. Moravského plesu.

V šatnách probíhaly poslední přípravy a úpravy nádherných lidových krojů, dechovka z Tvrdonic doprovázela secvičnou generálku tanečních párů na tradiční Moravskou besedu. Účinkující i jejich doprovody vzájemně koštovali svoje vína i ostřejší nápoje, ochutnávali se koláčky, klobásky a další moravské speciality.

Již od 18. hodiny vítala cimbállovka pražského Slováckého krúžku Žandár první návštěvníky plesu nejen z Prahy, ale i z různých koutů Moravy. V půl osmé začal ve zcela zaplněném velkém sále tradiční program Moravského plesu. Starosta Slováckého krúžku v Praze Miroslav Říha v doprovodu představitelů Spolku Hanáků v Praze a pražského Valašského krúžku představil taneč-

níky, zpěváky a muzikanty pětadvaceti zúčastněných folklorních muzik, sborů, souborů a krúžků a popřál návštěvníkům výbornou zábavu a pohodu. Poděkoval sponzorům za přízeň a podporu plesu. Na pódiu přivítal Zdeňka Pšenicu, předsedu spolupořádajícího Folklorního sdružení ČR, které v závěru loňského roku oslavilo 20. výročí založení. Předseda Sdružení mj. poděkoval pražskému Slováckému krúžku za aktivní účast jeho členů na řadě folklorních akcí v Praze.

Všichni účastníci plesu si zazpívali tradiční píseň Moravo, Moravo a začalo defilé všech krojovaných účastníků plesu, mezi kterými převažovaly kroje z národopisného regionu Hanáckého Slovácka včetně velké krojované skupiny z Krumvíře. Ve velkém sále pokračoval program předtančením Slováckého souboru z Kyjova, Bartošova souboru ze Zlína, Národopisného souboru Ždáníčan ze Ždánic, valašského souboru Krušpánek z Pra-

hy, tanečních párů pražského Spolku Hanáků, ženských sborů Ženičky ze Žďánic, Tragačnice z Kyjova a chasy Slováckého krúžku v Praze. Všechna vystoupení byla doprovázena velkým potleskem plného sálu. Krojovani účastníci, mezi kterými převažovali mladí tanečníci a tanečnice, pak vyzvali návštěvníky k tanci za doprovodu dechové hudby Podlužanka.

Po defilé začal program i v Arbesově a Společenském sále, kde se postupně představily všechny pozvané soubory, Chasa z Velkých Pavlovic a muziky Hradisko ze Žďánic, Rováš ze Zlína, Pavla Růžičky z Kyjova, pražské cimbálové muziky Jiřího Janouška, Žandár, Kyčera a cimbálová muzika Slováckého krúžku, které hrály k tanci i zpěvu návštěvníků.

Dalším velmi sledovaným programem byla Moravská beseda v podání tanečních párů ve slováckých, hanáckých a i valašských krojích.

Před půlnocí se velký sál postupně rozezněl hlasy členů mužských sborů z Kyjova, Hrušek, Žďánic, Krumvíře, Kudlovic, Slováckých krúžků z Brna, Bratislavy a Prahy při společném zpívání.

Zpívalo se, tančilo a hrálo nejenom ve všech sálech Národního domu na Smíchově, ale již tradičně na každém volném místě – na chodbách a v dalších prostorách až do ranních dvou hodin, kdy se začali do svých moravských domovů vracet autobusy přeplní účinkující i návštěvníci plesu. Pro tento ples bylo typické, že přítomní jen nečekali, že je někdo bude bavit, ale do tvorby hezkého večera se zapojili všichni. Třeba tím, že si zazpívali s cimbálovkou na chodbě nebo zacifovali s jinou muzikou hned u vchodu.

Vedle zpívání a tancování lahodil oku i pohled na překrásné kroje ze všech koutů Moravy. A nebyla to vždy jen mladá děvčata, kterým kroje sluší tak nějak automaticky! Chlapi ze souborů sebou nosili pohotovostní lahve nejenom s vínem, ale i s destiláty a dokonce i s medovinou, protože k dobrému večeru vedle zpěvu a muziky patří i něco dobrého na zakousnutí a zapití. Tak se pohostinnost typická pro Moravu přenesla alespoň na jeden plesový večer i do Prahy.

Pořadatelem 55. moravského plesu v Praze byl již tradičně Slovácký krúžek v Praze, Hanáci – spolek rodáků a přátel Hané v Praze, Valašský krúžek v Praze ve spolupráci s Folklořním sdružením ČR.

DUŠAN MACHÁČEK

Chasa Krůžku na Moravském plesu 2011

Tak dlouho jsem odkládala psaní článku o Moravském plese, že už si toho moc nepamatuji. A tak jen ve zkratce. Ples byl vynikající jako vždycky. Naše pásmo Bobkovníků sklídilo zasloužený úspěch, byla to ta správná divočina na závěr. Však jsme taky poctivě trénovali za vedení Soni a Jožky Bobka a za to jim za celou chasu děkuji. Za mě můžu říct, že jsem si ho užila jako každý rok. Nožičky mě bolely od tancování pomalu ještě týden a prostě bylo to fajn!

MARUŠKA MLYNAŘÍKOVÁ

Moravský ples 2011 očima Valašek z Krušpánku

Po dvouleté pauze byl na ples pozván i soubor z Valašska, který kromě krásného vystoupení rozšířil množství písní a tanců z tohoto regionu. Letos se též povedlo "rozvrstvit" jednotlivé folklorní oblasti. Valašsko a Haná byly v přízemí, první patro patřilo Slovácku – sborům a cimbálovým muzikám.

Dechová muzika tradičně hrála jako každý rok ve Velkém sále, převážně polky a valčíky. Nebyla jsem tam po celou dobu, ale možná by i tato muzika mohla občas zařadit i jiné společenské tance pro příznivce Moravského plesu, kteří netančí lidové tance.

Moravská beseda mě stejně jako každý rok uchvacuje tím, jak jednotlivé folklorní oblasti (soubory) zpracovávají popsané tance, patřící do Besedy. Pražský Valašský soubor Krušpánek pro nácvik Moravské besedy používá popis prof. Kamily Mošové, která byla dlouhou letou vedoucí souboru.

Dle mých informací, hostující valašský Bartošův soubor byl spokojen a ples se

jim líbil. Byli rádi, že mohli přijet a plesu se rádi přistě znovu zúčastní.

LENKA REJCHRTOVÁ

Na letošní 55. Moravský ples jsme se vydali v sobotu 19. února 2011 do Národního domu na Smíchově. Pro nás, účinkující, začínal v 16:00 hod., protože jsme potřebovali vyzkoušet defilé, předtančení a Moravskou besedu. Po vyzkoušení všeho potřebného bylo třeba se občerstvit a převléci do krojů. Stihli jsme se ještě přivítat s kamarády z Bartošova souboru ze Zlína, které jsme si do Prahy pozvali. Od 18:00 hodiny začala vítat návštěvníky cimbálová muzika Žandár a Národní dům se začal postupně plnit lidmi, kteří se těšili na lidové písničky. Ve velkém sále jsme shlédli předtančení souborů a hned jsme zase pospíchali do dalšího sálu, kde hrála naše cimbálovka Kyčera. Po putování jednotlivými sály jsme slyšeli hrát muziky Hradisko, Rováš, Pavla Růžičky. Nesmím určitě zapomenout na naše pražské muziky –

Žandár, Kyčera, cimbálová muzika Jiřího Janouška a muzika Slováckého krúžku. Ani jsme nestačili si pořádně zatancovat a večer už zase pokročil. Ve Velkém sále jsme si zatančili Moravskou besedu, pak jsme ochutnávali vína, klobásky a další speciality a už jsme se těšili na zpěvy mužských sborů. Po krásném zážitku z jejich vystoupení jsme se zase vrhli

do víru tance. Vydrželi jsme po dlouhé době tancovat až úplně do konce, protože každá minuta, která by se nevyužila k tancování, zpívání nebo popovídání s přáteli, by byla pořádně ztracená. Tato poslední věta vystihuje to, proč stále na Moravské plesy chodíme a chodit budeme. Už se těšíme na ples příští.

MAGDA LEMPOCHNEROVÁ

Národní krojový ples

Je sobotní odpoledne prvního únorového víkendu, na tento čas příjemných snad 10 stupňů nad nulou a mně zbývá posledních pár kroků ke komplexu TOP hotelu Praha. Přes rameno mám tašku s nazehleným krojem a když poskočím na obrubník, uslyším cinknout koštovačku o vychlazenou sedmičku. A támhle jsou, první známé potkávám ještě před hotelem. Pozdravení, podání ruky a ještě kulatější úsměv. To je setkání s přítelem, kamarád-

kou, krúžkařem, folkloristkou. Člověk z toho má radost. Zahřeje ho to, ať je to někdo blízký, se kterým se na zkouškách vídáváme téměř každý týden, nebo někdo z druhého konce republiky, koho potkám párkrát za rok, když se to povede. A tohle je jedna z těch akcí, kdy se to daří. Rozumím tomu, že ne každému vyhovuje tak rozsáhlá akce se stovkami účinkujících a hostů a raději vystačí si s partou folklorních kamarádů v malém slováckém sklípku.

Ale počkejte, procházím od loňska již přátelštějším labyrintem bloků, budov, chodeb, schodišť, sálů, foyerů, koridorů a pokojů a už nalézám ten náš, plný krúžkařů. A jako bych právě vstoupil do onoho sklípku – mezi blízké přátele. Pomalu přicházíme (se scházíme), převlékáme se, začínáme ladit a vůbec se na večer připravovat. My – kmenová muzika, sbor a cca 5 párů tanečníků – jsme byli teprve na začátku plesu, ale obětaví krúžkaři, kteří s plesem pomáhali po náročné organizační stránce, ti již měli polovinu svého maratonského běhu za sebou. A z těchto důvodů a mé zkušenosti, jak jsou takoví lidé pro pořádání důležití a přitom návštěvníkovi málokdy viditelní, myslím, že je zde pro každého z nich místo. Byli to: Jindra Daněčková, Jan Fejgl, Melánie Javorová, Marie Možišová, Mária Ochranová, František Ochran, Jana Slováková, Marcela Šídllová s dcerou Marcelou Šídllovou, Bohumír Ulčar, Anna Vogničová s dcerou Annou

Vogničovou. S těmi, kterým to harmonogram dovolil, se setkáváme u večere, na našich vystoupeních, s těmi vytíženějšími alespoň na chodbách.

Důkladně navečeření, převlečení do krojů, rozezpívání a naladění jsme vyrazili vstříc našim povinnostem. V programu jsme měli tři čtyřicetiminutové bloky. K naší radosti jsme vystupovali pouze ve foyeru, blíže lidem, blíže přirozené zábavě u cimbálu, bez bariéry mezi jevištěm a hledištěm. A návštěvníci se zastavovali, vyhledávali nás, někteří se dokonce přidali zpěvem a tancem – tak, jak to má být. Přinesli jsme na ples pořádný kus Slovácka. Během přestávky jsme měli šanci rozhlédnout se po bohatém programu plesu, kde letos hrála prim Haná reprezentována 15 folklorními tělesy. Kromě souborů zastupujících většinu oblastí České republiky byli k vidění i zahraniční folklorní hosté a zástupci jiných tanečních a hudebních žánrů. No, já se přiznám, že jsem se držel především lidové muziky, potkával přátele a pořádně hobloval podrážky. Po večeru s krúžkem jsem si ještě dosyta užil české muziky a tanců. Když jsem za denního světla opouštěl místo konání, byl jsem o mnoho zážitků a setkání bohatší. A musím přiznat, že jsem ještě pár dnů docela cítil nohy!

ONDRA SAMEŠ

Setkání krúžků v roce 2011 se opět vydařilo

Letošní Setkání partnerských krúžků organizoval výbor brněnského Slováckého krúžku a spojil je s návštěvou folklorního festivalu SENIOŘI 2011, který se již

jedenáctým rokem pořádá v areálu vinařských sklepů v Petrově. My jsme přijali pozvání pořadatelů vystoupit v rámci jeho programu. Jen pro připomenutí, brněn-

ský krúžek vystupoval na Seniorech v loňském roce. Muzika, chasa, mužský sbor pod vedením Soni Plzákové a Martina Sochora se intenzivně připravovaly na prezentaci v rámci sobotního odpoledního programu.

Organizací zájezdu byla pověřena Helena Šálová, která přivítala v sobotu 29. května plný

autobus. Po příjezdu do Strážnice nás uvítali výboři brněnského krúžku v čele se starostou Mirkem Hebronem v Zámec-
kých sklepech, kde jsme ochutnali stráž-
nická vína – především čevená a rosé
i s výkladem o historii sklepů a součas-
né produkci. Škoda, že nebylo více času
ochutnat více vzorků. Vzhledem k pří-
pravě našich účinkujících na program
jsme pospíchali do sklepního areálu Plže
v Petrově, který nás při-
vítal pokračujícím vytr-
valým deštěm a chlad-
ným počasím.

Spolu s dalšími účinku-
jícími z Valašska, Sloven-
ska a Slováků jsme dou-
fali, že se počasí umoudří
a umožní vystoupení
deseti seniorských sou-
borů a muzik. Schováva-
li jsme se v přeplněném
motořestu, naši muzikan-

ti, zpěváci a chasa pak ve sklepních šat-
nách. Pořadatelé ze strážnického Danaje
připravili pro diváky stany, ale bohužel
s „mokrou variantou“ pro pódium a účin-
kující nepočítali. „Deset předcházejících
ročníků zde bylo koncem května krásné
počasí.“ Navíc v Petrově žádný sál není,
jen větší vinařské sklepy.

Takže jedinou alternativou bylo vykli-
zení největšího sklepu pro program

i několik desítek střídajících se diváků. Program ve stísněném prostoru zahájil náš krúžek pořadem Hornácko a sklídil velký potlesk. Možná i díky tomu, že se zkouší rovněž v malých prostorách. Vystoupení se líbilo i přítomnému exprezidentovi Slovenské republiky Rudolfu Schusterovi. I další vystupující „senioři a seniorky“ předvedli ve sklepním prostoru nadšené výkony.

Bohužel se mezi diváky nedostali naši přátelé z bratislavsko-skalského a brněnského krúžku, kteří přijeli do Petrova po ochutnávce ve Strážnici o něco později. Proto se rozhodli, kvůli vytrvalému dešti, odjet do rekreačního střediska Hutník v Radějově – Tvarožné Lhotě. Vedení naší výpravy správně rozhodlo rovněž o dřívějším přejezdu do Radějova a v Petrově zůstali jen naši muzikanti, kteří slíbili hrát v Plžích až do večerních hodin.

Takže jsme se vlastně všichni krúžkaři sešli až v podvečer v recepci Hutníku. Vzájemné přivítání bylo jako vždy radostné, upřímné, zpěvavé.

Samotný přátelský večer začal jako obvykle krátkými informačními projevy starostů z brněnského krúžku čerstvého jubilanta (60) Mirka Hebrona, richtára Petra Fajkuse a za nás hovořila Helena Šálová. Za Bratislavany a Skaličany předal richtár jubilantovi Mirkovi demižón slivovice, za náš krúžek Helena pak výtvarné blahopřání (autor Jozefka) a krásné publikace o Slovácku od spisovatele Jiřího Jílíka. Všichni potleskem poděkovali za organizaci setkání Zdeně Kristové, která nesla na svých bedrech přípravu i zajištění.

Následovala celovečerní společná zábava – tancovalo se, zpívalo, hrálo a povíдалo.

Bohužel až před desátou hodinou dorazila z Plžů naše promrzlá muzika, která se po převlečení do suchého zapojila do zábavy, jež končila hluboko po půlnoci. A venku stále pršelo a bylo chladno.

Ráno nás uvítalo zářící teplé sluníčko, jako by se chtělo za předcházející den omluvit. Čekala nás krásná dlouhá společná procházka po CHKO Bílých Karpat, které se zúčastnili téměř všichni. Menšina šlapala jen kousek a vyslechla zasvěcené povídání profesionálního průvodce této rozsáhlé a krásné krajin-

né oblasti. Většina turistů absolvovala téměř 10 kilometrovou trasu a v cíli je čekalo bouřlivé uvítání. Před obědem i po něm se opět zpívalo a tancovalo, fotografovalo. A hlavně se všichni vyhřívali na sluníčku.

Loučení bylo veselé, protože se přece opět brzy sejdem – někteří už na Strážnických slavnostech, v červenci na Hornáckých a určitě mnozí z nás v srpnu na Slováckém roku v Kyjově.

DUŠAN a JITKA MACHÁČKOVI

Koncert Hradištu, Hradištu v žižkovském Atriu

Tradiční folklorní večer, tentokrát s Věrou Domincovou, dlouholetou zpěvačkou Hradištanu a Erikem Feldvéblem, vítězem verbířských soutěží, se uskutečnil 1. června 2011 v koncertní síni Atrium na pražském Žižkově.

Zaplněné hlediště tleskalo výborným pěveckým výkonům Věry Domincové a Erika Feldvébla, který předvedl i nezapomenutelné cifry, se kterými několikrát

zvítězil v soutěži slováckých verbířů na Strážnických slavnostech. Doprovázela je výborně sehraná cimbálová muzika Jiřího Janouška. Ve velmi dobré pěvecké formě se představil mužský sbor Slováckého krúžku s vojenskými písněmi, které připravil pod vedením Soni Plzákové.

Aplausem bylo odměněno sólové vystoupení Markéty Janouškové, čerstvé absolventky pražské konzervatoře.

DUŠAN MACHÁČEK

Buchtobraní

Ve středu 12. 10. 2011 na pravidelné besedě proběhl první ročník soutěžní akce Buchtobraní pořádané naším Slováckým krúžkem v Praze. Soutěžilo se ve 3 kategoriích, celkem se zúčastnilo 35 soutěžících:

A – kynuté pečivo, 9 soutěžících

B – pečivo smíšené, pečivo z různých druhů těst, řezy, čajové a nepečené pečivo, 16 soutěžících

C – slané a plněné pečivo, 10 soutěžících.

V každé kategorii byly uděleny 3 ceny – zlatá, stříbrná a dřevěná vařečka s diplomem a dárkem.

V kategorii umělecký dojem byla jen jedna cena pro každou skupinu – zlatá vařečka a diplom.

Degustátorů bylo celkem 9, pro každou kategorii 3. Neměli lehkou úlohu, protože každý výrobek by si zasloužil ocenění.

Ráda bych poděkovala všem soutěžícím za jejich čas, který věnovali přípravě všech dobrot, dále všem organizátorům: Josefce za krásné diplomy, Heleně

za nákupy a zajištění občerstvení, Mirkovi za podporu i všem dalším pomocníkům. Také porotcům, kteří měli na „stárost“ tu nejobtížnější (rozhodovací), ale i nejsladší (ochutnávací) část soutěže.

Doufám, že se akce vydařila a všem „chutnala“. Žádám členy o případné připomínky, které mohou obohatit další ročníky soutěže.

*Garant akce
MIRKA GRÉE*

VÝSLEDKY

Kategorie A – kynuté pečivo

1. místo – Božena Růžičková – moravské koláče hodovní
2. místo – Helena Šalová – těmické koláčky
3. místo – Marie Hlahulková – makovničky od babičky

Kategorie B – smíšené pečivo

1. místo – Karel Medek – královský štrůdl

2. místo – Věra Dostálová – sněhové pečivo
3. místo – Miroslava Grée – máslové řezy a s rumovou náplní

Kategorie C – slané pečivo

1. místo – Oldřiška Pindová – krčská slaná pochoutka
2. místo – Jarmila Vesecká – briošky
3. místo – Jindřiška Daněčková – sýrová roláda

UMĚLECKÝ DOJEM

kategorie A – Dagmar Jagošová – kynutá mísa

kategorie B – Dagmar Jagošová – piškové zdobené

kategorie C – Jiřina Trnčíková – slavný koláč s nivou, vejci, rajčaty a okurkou

VÍTĚZNÉ RECEPTY

MORAVSKÉ KOLÁČE HODOVNÍ

(Boženka Růžičková)

KVÁSEK: 1/2l mléka, 2 kostky droždí, 1 lžíce cukru

TĚSTO: 1 kg polohrubé mouky, 150 g cukru, 1/4l oleje, 4 žloutky a 1 celé vajíčko, vanilkový cukr, malá hrst soli, citrónová kůra (cca 1/2 citrону)

NÁPLNĚ:

1) tvaroh + vajíčko + cukr vanilka + citr. kůra

2) povidla + mák

3) ořechy + cukr + horké mléko

ŽMOLENKA: hladká mouka, 250 g másla, citr. kůra, z poloviny citr. šťáva

KRÁLOVSKÍ ŠTRŮDL (Karel Medek)

Na rozválené listové těsto vrstvíme následující INDEGRIENCE:

ostružinový džem, strouhanka, skořice, strouhaná jablka, rozinky, cca 5 dkg rozsekaných vlašských ořechů a mandlí, vanilkový cukr, strouhanka, skořice.

Opatrně zabalit a na plechu potřít žloutkem. Péct 20–30 minut při teplotě do 200 °C

KRČSKÁ PIKANTNÍ SLANÁ

POCHOUTKA (Oldřiška Pindová)

SLOŽENÍ: babické listové těsto, kečup ostrý, jarní cibulka, česnek

Koření – pepř, pálivá paprika, sůl
salám paprikový, šunka, zelená pokrájená paprika, rajče krájené, sýr nahrubo strouhaný

POSTUP: Listové těsto rozložíme, nerozvalujeme. Potřeme kečupem a ostatními ingrediencemi. Troubu vyhřejeme na 250°, pak stáhneme na 200 °C. Po 5 minutách pečení pochoutku propícháme.

Kateřinské hody ve znamení Hornáčka

Letos se mi dostalo té cti být zvolen stárkem mladé chasy. Jednou z důležitých povinností stárka je organizace hodů. Nebyla to náhoda, že moje volba padla na region mému srdci nejbližší, od začátku jsem byl rozhodnut, že „moje“ hody musí být hornácké.

Nedal jsem na námitky některých, kteří tvrdili, že hody přece na Hornácku nejsou. Zapomenuty jsou zejména ve Vel-

ké, v mnoha ostatních hornáckých obcích (např. Hrubá Vrbka, Louka) se však slaví dodnes. I ve Velké hody bývaly, ale v průběhu dvacátého století tento zvyk upadl a jeho roli později do jisté míry převzaly Hornácké slavnosti.

Cílem tedy bylo sesbírat informace o hodech a některé hornácké hodové zvyky oživit a ukázat na našich kateřinských hodech. Nejvíce informací jsem získal od paní Ireny Mikeskové z Velké, některé z nich byly nezávisle potvrzeny od paní Anny Kománkové z Javorníka. V obsáhlé monografii *Hornácko – život a kultura lidu na moravsko-slovenském pomezí v oblasti Bílých Karpat* lze též najít některé zajímavé informace o hodech a hodových zvycích na Hornácku, vzhledem k rozsahu publikace však bohužel spíše stručné.

Hornácké hody se slavily na začátku listopadu a představovaly též uzavření hospodářského roku. Hospodáři vyrovnávali dluhy a dopláceli mzdu sezónním pracovníkům. Mládež na návsi vztyčila ozdobenou májku, která tam stála a musela být hlídána před zloději z okolních obcí až do adventu. Hlavní hodová zábava bývala v úterý, kdy si zejména mládež, ale i mladí ženáci užívali na bujaré veselici v místní hospodě. O hodové obchůzce se ve zmiňované publikaci píše toto: „Hodovou obchůzku konali chlapci v pondělí a v úterý. Za doprovodu hudců obcházeli domy ve vesnici. Stárci zavdávali hospodářům vína, tančili s dcerami v domě. Od hospodářů dostávali nějaké dary, obvykle obilí.“

Jako oživení tradice jsme se s chasou rozhodli předvést právě hodovou obchůzku, která ve své době plnila kromě společenské role krátké návštěvy s tancem a zpěvem též úlohu sbírky. Prostředky z darů získaných na obchůzce byly použity k pořádání hodové zábavy a krytí dalších výdajů, které měl stárek s přípravou hodů. Ne vždy to samozřejmě stačilo, ale bylo to významné ulehčení při financování této nákladné události. V našem pojetí jsme na ukázkou obešli několik stolů-hospodářství v našem sále-vesnici. Zpívali jsme – jak bylo zvykem – písně, které měly něco společného s dotyčnou rodinou či osobou. Místo trakaře jsme si vzali starý dřevěný vozík, pšenice byla skutečná, víno, slivovice a dobrá nálada též.

Doufám, že si návštěvníci letošní hody užili stejně jako já se stárkou a mladou chasou. Velké poděkování patří Soně Plzákové, která se tradičně podílela na přípravě

programu a oběma muzikám, které se staraly o příjemnou zábavu po celý večer. Spolu se stárkou moc děkuji též mladé chase, která se letos opravdu činila a při přípravě hodů přiložila ruku k dílu. Úspěch letošních hodů byl společným dílem party skvělých lidí a nezbyváá než popřát, aby nám toto nadšení vydrželo i do dalších let.

RADOVAN BEŤÁK

Vzpomínky

*Machálek zahajuje
Moravský ples v roce 1976*

Jsem synem bývalého dlouholetého předsedy Slovác-
kého krúžku Ing. Jana Machálka. Letos v dubnu by mu
bylo 105 let, mně je sedmdesát osm. Byl v devětatřice-
tiletém období let 1945 až 1984 předsedou celých pětá-
ctřicet let, tolik se osvědčoval. Pocházel z Lipova na Hor-
ňácku z rolnické rodiny, která obhospodařovala asi čtyři
až šest hektarů půdy. (I tak byl jeho bratr, který zůstal
na hospodářství, v padesátých letech pronásledován
jako kulak. Byl velmi zdatným hospodářem a tehdejší
nerolníci takzvané proletářské revoluce to nesnášeli.)
Otec vystudoval v Praze a už tu zůstal až do své smrti
v roce 1992.

Na studiích ho podporoval sochař Franta Úprka, který
již v roce 1903 byl vrchním stárkem krúžku a výtečným
zpěvákem a ten otce do krúžku ve třicátých letech zave-
dl. Matkou Franty, jakož samozřejmě i matkou jeho bratra malíře Jožy Uprky, byla
totiž sestra otcova dědečka, Eva Machálková z Lipova narozená v roce 1838, takže
zde byl příbuzenský vztah. (Franta se, jak vidíte, psal s dlouhým Ú a Joža s krátkým,
Joža tvrdil, že příjmení je odvozeno od Huprka a Frantově manželce se zkrátka to krát-
ké nelíbilo, byla učitelkou hudby a skladatelkou.) Když Franta nešťastně zemřel rok
po svých šedesátinách, jeho žena nechtěla nikoho jiného, aby ji doprovázel při pohřbu
v Kněždubě, než otce. (Viz foto, otec je po její pravici.) V historii krúžku tedy je otec
zapsán jako aktivní člen i jako výborný zpěvák již před válkou v roce 1939.

Machálek na pohřbu Franty Úprky

Po válce otec prosadil samostatnost
krúžku, když jeho názor převážil a krú-
žek se úplně osamostatnil a vzkvétal.
Pamatuji jako chlapec, že z předváleč-
ných významných aktivních členů často
mluvil s úctou o Štěpánovi Ježovi, s kte-
rým se přátelil i v soukromí, o Vladimíru
Boháčovi, velkém propagátorovi snah
po udržování folklóru a o generálu Jurovi
Hudečkovi, ale i o historikovi Bedřichovi
Slavíkovi a o neúnavných funkcionářích
krúžku Somrovi, Hanákovi a Šavarovi.

Generála Hudečka jsem neznal, ale znal jsem jeho syna Juru Hudečka, který byl dlouhá léta vynikajícím a nezapomenutelným primášem muziky. Šavara za otcem jezdil na chalupu ještě i potom, co oba opustili funkci v krúžku a oba se vždycky věnovali pracím na zahradě a nekonečnému povídání u sklenky vína pod košatým stromem.

Krátce po válce bylo domluveno, že krúžek bude přijat ministrem

zahraničí Janem Masarykem a krúžek za ním do Černínského paláce přišel. Masaryk je nejen přijal a popovídal si s nimi, ale i si zatančil s krúžkem před budovou ministerstva. (Viz foto. Na jedné z fotografií z této návštěvy je otec v pozadí při přijímání tajemníkem Masaryka a na druhé je zakroužkován.)

Od roku 1967 organizoval Slovácký krúžek každý rok obrovský Moravský ples v Praze ve spolupráci s krúžky hanáckým a valašským a otec byl tedy jeho předsedou. Kromě jednoho případu byly plesy pořádány vždy ve všech sálech Obecního domu a program i účast byla velkolepá a na plese se mohli účastníci setkat s množstvím známých osobností i s mnoha krajany ze Slovácka, kteří přijeli ve velkém množství v krojích a někteří i s muzikami. Ples byl znám svojí velkou zajímavostí a proto navštěvován hojně i občany, kteří nebyli Moravany.

Pamatuji, jak v roce 1972 zasáhl tvrdě proti plesu a krúžku politický režim, který principiálně již dříve nepřál podobným shromažďováním, prý příliš nacionalistickým. Na pozvání tehdy přišel na ples arcibiskup Tomášek a otec ho uvítal přede všemi na pódiu a celá Smetanova síň

Masaryk si zatančil se Slováckým krúžkem

Slovácký krúžek je přivítán tajemníkem ministra Jana Masaryka

a rozlehlé balkony ho nesmírně vřele, dlouho a hlasitě vítali. Otec jako předseda plesu byl proto po několika dnech zván na mnohá vyšetřování a vyslýchání s cílem činnost krúžku silně omezit. Jen díky jeho výmluvnosti a nesmírné energii se to neuskutečnilo, když předkládal stále dokola kopie pozvánek na ples, které byly poslány všem možným vládním a podobným vysokým funkcionářům, včetně arcibiskupa a když stále dokola zdůrazňoval, že není vinou krúžku, že nikdo z nich nepřišel, jen arcibiskup. Jinak že by ti jiní byli stejně a možná i slavnostněji také přivítáni. (Na fotografii otec zahajuje ples v roce 1976.)

Slovácký krúžek už od konce předminulého století rozsévá do mysli lidí nekonečné množství trvalých vzpomínek, které nejen udržují o Slovácku veřejné povědomí o jeho vynikající kultuře, ale svojí zajímavostí upoutávají k této kultuře stálou a mimořádnou pozornost.

JAN MACHÁLEK

• NAPSALI NÁM •

Především všechny členy krúžku zdravím a jménem mužáckého sboru ve Starej Břeclavě vyřizují poděkování Ing. Jožkovi Šenkovi za kladné a věcné hodnocení našeho 28. ročníku Hudeckých dnů, konaných 26. až 27. 11. 2010 v Kulturním domě Stará Břeclav.

Byli bychom rádi, kdyby se těch příštích zúčastnila také vaša cimbálówka s Mužáckým sborem a předvedla, že aj v Praze naša Morava žije a má aj tam co ukázat, o čemž su přesvědčený.

Když už vám píšu, tož dovoľte aj nejaký ten plk z našeho Podľuží:

Při výročí zlatej svaťby pošušká starenka do ucha starečkovi:

„Ná ty, čuješ, to mňa nedáš ani pusu?“

„Šák sém ti ju dal totkáj, na našej stříbrnej.“

strýc KAMIL ŠKROBÁK

Týnecký Pohárek okouzľil Prahu

Od dubna minulého roku to třikrát významně v krúžku zajiskřilo podľužáckými tradicemi a radostmi. Jen pro připomenutí – loni na jaře hostil hlavně mužský sbor a žižkovské Atrium cimbálovou muziku Jiřího Janouška a zpěváka Břeclavanu pana Jiljí Herzána, v listopadu jsme

se veselili pod podlužácků májů, Moravský ples nepočítám – ten je už tradiční a konečně v sobotu 12. března 2011 nám v letohrádku Kinských předvedl své umění, kumšt a šarm soubor Pohárek z Týnce u Břeclavi pod skvělým vedením manželů Hanky a Fany Kobzických.

Já jsem se na vystoupení Pohárku a související doprovodné aktivity moc těšila a ačkoli mému synovi začínaly jarní prázdniny, můj nástup na ně byl kvůli setkání s přáteli pod Petřínem odložen...

Večer probíhal pod patronací Národního muzea v rámci postupného představení jednotlivých folklorních regionů z celé republiky. Byl zahájen přednáškou paní PhDr. Jitky Matuszkové z Národního památkového ústavu v Brně, která promluvila o Podluží v proměnách času – o vzniku názvu Podluží, historii, krojích, tancích, písničkách, stavbách občanských, církevních i vinohradnických, o lidových zvycích a obyčejích, tradičních jídelch – nevím, zda je tento můj výčet kompletní, v každém případě jsme si vše vypovídali potom, neboť jsme se shodli na společných známých v Kosticích...

Následovalo samotné vystoupení Pohárku – početný soubor mladých i starších z Týnce a širokého okolí předvedl část programu, kterým loni v říjnu oslavil páté výročí svého založení. Dostali jsme možnost vrátit se ve vzpomínkách do bezstarostných časů mládí a znovu zažít atmosféru hodů, vzájemných sympatií svobodných děvčat a chlapců, které směřovalo k námluvám, hašteření rodičů, samotné svatbě a stěhování nevěsty do domu ženicha. Nebyly to však jen

sladké a bezstarostné chvílky, objevil se verbíř a rozjařeně chlapce naverboval na dlouhou vojnu... Všechna vystoupení, sólová i skupinová, byla provedena s ohromným nasazením, v nádherných krojích, s použitím vtipných dialogů a perfektních choreografií. Společné zpívání písničky Jožky Severina Vínečko bílé v podání účinkujících, diváků i personálu muzea tuto část programu ukončilo.

Za malou chvilku po technické přestávce připravili kluci a děvčata z Pohárku pro všechny návštěvníky ochutnávku krajových specialit – maminky a babičky nabalily zpěvákům a tanečnickům souboru s sebou křehoučké boží milosti, koláčky, klobásky, škvarky a na tyto pochutiny se účastníci večera nadšeně vrhli. Dobrot bylo dosti a k nim výborná vína od vyhlášených vinařů z Týnce a okolních obcí. Poté, co se občerstvili a posilnili i členové cimbálové muziky OLiNa z Hodonína, začali hrát k poslechu, zpěvu i tanci a s přibývajícími pohárky se postupně do aktivní zábavy zapojili téměř všichni přítomní.

Muzikanti hráli a zpívali jednu písničku za druhou a když před půlnocí bylo mužské osazenstvo setkání více ovíněno a trochu zmoženo, děvčata začala tancovat karičky a vystačila si sama – až do povele vedoucího souboru Fany Kobzíka „Balit a jedem!“.

Z mého pohledu a troufám si mluvit i za ostatní zúčastněné krůžkaře to byl hodně vydařený večer a věřím, že se brzy se sympatickým Pohárkem znovu potkáme – buď na slavnostech ve Tvrdonicích nebo třeba na Moravském plese – určitě by se stal jedním z nosných pilířů programu.

MARIE TOMŠŮ

Slovácký ples v Brně 29. 1. 2011

Na pozvání našich brněnských přátel jsme se vydali i letos do Brna na jejich ples – jen Karel Medek a já. Jako vždycky tam bylo i pár našich přátel z bratislavského krúžku.

Tentokrát byl Slovácký ples v duchu Podluží, což mě potěšilo a náležitě jsem si to užil. Ale užívali si i ostatní, jak už to na takových akcích bývá. Vraceli jsme se k ránu, spokojení.

JOŽKA ŠENK

Roztančené Klatovy

Již po osmnácté se v Klatovech druhý červencový víkend konal mezinárodní folklorní festival. Je to velice podařená, spíše komornější, akce, které se snažím každoročně zúčastnit. Letos byl program opravdu velice pestrý. Takový, řekněme, předprogram začal již ve čtvrtek vystoupením souboru Ondráš na klatovském náměstí, toho se mi bohužel zúčastnit nepodařilo. Zahraničí reprezentovaly soubory z Mexika, Kolumbie, Řecka, Baskitska, Slovenska a Srbska. Obzvláště kolumbijské vystoupení nemělo chybu. Pestré šatičky kolumbijských dam a divoké kreace tanečníků, prostě bylo na co se dívat. Počasí bylo velice horké, slunečné, na můj vkus opravdu „hic“, kolumbijský a mexický temperament jakoby to ještě pěkně podtrhlo. Samozřejmě nechyběly domácí české soubory a tradičně byl pozván i zástupce Moravy, bohužel si již nepamatuji odkud. Nejspíš proto, že se jim nepodařilo dorazit, ale na omluvu poslali alespoň víno. V jiných ročnících se moravské soubory účastní hojně a je to vždy moc pěkná podívaná. Součástí sobotního odpoledne je i pro-

cesí, které prochází celým náměstím v čele s obrazem Panny Marie klatovské. Po tuto dobu se folklorní veselí zastaví, zvoní zvony, je to magická chvílka. A tak pomalu přechází sobotní odpoledne ve večer, utichnou atrakce a již je slyšet pouze pěší ruch v okolních ulicích. Po skončení oficiálního galaprogramu v Městském divadle se program, trošku okleštěný, přesune zpět na náměstí, aby alespoň část mohli shlédnout i ti, co se již do divadla nevešli. A co by to bylo za klatovskou pouť, kdyby nezapršelo (neb prší vždycky). Takže v nejlepším se strhla bouře, hromy blesky lítaly, ale diváci statečně vydrželi, než pořádně uhodilo a na celém náměstí vypadl proud. Prudký slejvák tak před půlnocí program ukončil. V neděli program patřil hlavně dětským souborům a opět i zahraničním a domácím na konec. Klatovský festival měl stejně jako každý rok bezvadnou atmosféru, program a i to počasí nám přálo. Snad tomu tak bude i příště. Návštěvu mohu jen doporučit!

MARUŠKA MLYNAŘÍKOVÁ

VALAŠSKÝ KRÚŽEK V PRAZE

v letech 1954 – 2004

(pokračování z minulého čísla)

Po setkání členů, přátel a příznivců Valašského krúžku v Praze (VKP) dne 31. 3. 2004 v sokolovně ve Vršovicích, které se uskutečnilo k 50. výročí založení krúžku a vzniku valašské muziky Dolina pokračuje VKP ve své činnosti i nadále.

Spolupracuje s TJ Sokol Praha Vršovice, mnozí členové VKP jsou současně i členy této jednoty, rovněž tak členové muziky Dolina a nově vzniklé muziky Kyčera.

Členové VKP a Sokola se s muzikou Dolina scházejí každou středu od 17.30 hod. v klubovně vršovické sokolovny (boční vchod nad restaurací, Sportovní ul. č. 2/111). Do těchto prostor každou první středu v měsíci muzika Kyčera zve od 19.30 hod. své příznivce.

Členové VKP včetně členů muzik Dolina a Kyčera se pravidelně účastní Moravských plesů v Praze.

Kromě těchto aktivit VKP ve spolupráci se Sokolem Vršovice uspořádal v letech 2004 až 2010 dvacet kulturně společenských akcí pro členy i veřejnost. Tato tzv. Setkání (Jarní, Podzimní, Vánoční, Vzpomínkové apod.) se konala rovněž v klubovně sokolovny ve Vršovicích.

Při těchto akcích bylo uvedena řada přednášek s různými tématy, např.:

2004 *Valašská muzika – Dolina a Sokol*

2005 *Moravské Valašsko – Kraj a lid*

2005 *Jak Moravané do Prahy přicházeli a v ní se sdružovali*

2006 *Valašské muzeum v přírodě – Rožnov pod Radhoštěm*

2007 *Jan Pelár, slavná postava valašských hudeckých muzik*

2008 *Luhačovice, Slovácká bída – místo s významnou kulturní historií vztahů moravsko-slovenských*

2009 *Vznik Valašského krúžku ve Valašském Meziříčí*

2010 *Valaští Vybranci – Slezští Chodové, strážci jablunkovských hor*

2011 *Josef Sousedík – Valašský Edison – vynálezce, podnikatel, sokol, vlastenec*

Ve stanovách VKP je mimo jiné uvedeno: VKP pořádá besedy a přednášky zaměřené na národopisnou a regionální tematiku, což pořádáním našich akcí plníme a do budoucna plnit hodláme. Při všech akcích se prezentují muziky Dolina a Kyčera.

Členové VKP s muzikou Dolina se v roce 2004 zúčastnili přehlídky folklorních souborů v Bzenci, v r. 2006 přehlídky v Chrudimi.

V současné době je činnost muziky Dolina částečně omezena (úmrtí 2 členů, dlouhodobá nemoc, dočasné působení v cizině). Muzika Dolina je od počátku repertoárově zaměřena na Valašsko, ale hraje i lidové písně slovácké, slovenské a české. S potěšením si zahraje i písně staropražské, vršovické a jiné. Členové muziky by uvítali nové zájemce na doplnění souboru (housle, viola, basa, cimbál, klarinet apod.) Věk nerozhoduje, informace na besedách VKP v klubovně vršovické sokolovny nebo Lubomír Kryčer, Janovská 373, 109 00 Praha 10, Horní Měcholupy, telefon 723 244 327, 222 959 534.

Oficiálním vedoucím VKP byla až do své smrti dne 6. 7. 2009 prof. Kamila Mošová. Zdravotní stav jí však už od konce devadesátých let min. století nedovolil tuto činnost vykonávat. Agendy se v té době ujal Libor Kleinhampl a vykonává ji dosud.

Vzhledem k realitě, bude nutné přepracovat stanovy VKP a znovu zkonsolidovat členskou základnu. V této činnosti přislíbil spolupráci Ing. Jan Holomský, Erich Muller a Blanka Terichová, bývalí členové tanečního souboru Valašského krúžku v Praze.

V současné době výše jmenovaní provádějí přeregistraci bývalých členů VKP a současně provádějí nábor nových zájemců o členství a spolupráci.

KONTAKTY:

Jan Holomský, tel. 604 902 124, e-mail: palojan@post.cz

Erich Muller, tel. 606 223 355, e-mail: erichmuller@seznam.cz

Libor Kleinhampl, V Horkách 5, 140 00 Praha 4, tel. 736 657 039

Doufejme, že vzájemnou spolupráci udržíme Valašsko v povědomí pražské společnosti.

L. KLEINHAMPL

HANÁCI

spolek rodáků a přátel Hané v Praze

Rodáci a příznivci Hané se v Praze

scházeli pravděpodobně koncem

19. století – zřejmě na přelomu

19. a 20. století zde zahájili svoji spolkovou činnost. Je vůbec velice obtížné psát o historii Hanáků v Praze, protože po smrti bývalých vedoucích, manželů Pelíškových, se nenašla kronika, která obsahovala mnoho cenných informací přibližně od 30. do 60. let.

Pro nás je nejstarší známý písemný dokument až z roku 1939. Stále pátráme o minulosti našeho spolku a jsme vděční za každou novou informaci.

Je doloženo, že od druhé poloviny 30. let Hanáci působili ve velmi početném spolku „MORAVA“, jehož členy byli rodáci z Hané, včetně jejich rodin. Spolek byl tak silný, že si otevřel na nějaký čas i stálou kancelář v Železné ulici. Hanáci se scházivali při pravidelných národopisných besedách, nácvicích tanců a na četných vystoupeních. Taktéž se zúčastňovali různých společenských akcí. Traduje se, že někdy po roce 1948 byla činnost spolku násilně přerušena. V roce 1952 byla činnost spolku opět obnovena a jak to tehdy chodilo, musel mít nějakého zřizovatele.

Až do roku 1961 jím byla Tesla Karlín. Potom následovala nucená přestávka v činnosti až do roku 1969.

V 50. letech se ve spolku potkaly dvě silné osobnosti. Dvě dámy – Staša Kolenatá a Anežka Pelíšková. Pro obě nebylo ve spolku dostatek prostoru k seberealizaci, a tak paní Staša Kolenatá založila konkurenční spolek Hanačka, do kterého přešla početná část členů i se spolkovými kroji. Hanačka však neměla dlouhého trvání a rozpadla se.

Na formování a činnost hanáckého spolku měla od roku 1946 zásadní vliv Anežka Pelíšková, rodačka z Přerova. Během svého působení nastudovala velké množství tanců. Vždy velice dbala na stylovou čistotu regionálního charakteru. Ve své choreografické práci čerpala především z hanáckých tanců sebraných a publikovaných její přítelkyní Ludmilou Mátlovou-Uhrovou. Výraznou osobností spolku byla rovněž prof. Jana Berdychová, CSc., rodačka z Kroměříže, která se výrazně zasloužila o odbornou pohybovou přípravu a spolupráci s jednotlivci a soubory z Hané.

Pražští Hanáci obnovili svji činnost v roce 1969 pod novým názvem „Hanácký kroužek“. Zřizovatelem byl OKD Praha 1. Činnost se soustředila hlavně na nácvik tanců a jejich prezentaci při různých příležitostech. Nacvičovalo se v Astře na Václavském náměstí, v Ženských domovech a v Lucerně.

Každoročním vrcholem činnosti spolku bylo spolupořádání Moravského plešu Praze a vystoupení na něm.

V 70. a 80. letech soubor vystupoval velmi často při různých příležitostech a jeho členové si zahráli také v komparsu

při natáčení filmů Oblouk světla o Františku Křížíkovi a Lev s bílou hřívou o Leoši Janáčkovi.

Začátkem 80. let předala Anežka Pelíšková vedení Miroslavu Konečnému, který ho vede dosud.

Mezníkem v činnosti byl rok 1991, ve kterém Hanáci vzali svůj osud do vlastních rukou a založili občanské sdružení: "Hanáci – spolek rodáků a přátel Hané v Praze". Po dlouhých letech přišla zase doba svobody. Praha byla vždy místem s rozmanitými možnostmi trávení volného času a v dnešní době to platí dvojnásob. Členové spolku si čas na společný zájem rádi najdou a zapojí i rodinné příslušníky.

První zatěžkávací zkouškou bylo pořízení krojů, které stále patřily KDP Praha 1. Nedalo se nic dělat, všichni sáhli na své úspory a zvláštním příspěvkem tak umožnili jejich odkoupení. Kroje jsou různého původu a stáří, při vystoupení tedy můžete shlédnout téměř všechny varianty hanáckého kroje.

Druhou zatěžkávací zkouškou bylo zajištění sálu pro naše zkoušky. Začali jsme v bývalém Armádním uměleckém souboru na Pohořelci (několik měsíců), pokračovali ve školce v Praze 4, kde jsme vydrželi dvě sezóny. Poté jsme se scházeli v sídle Sokola v Tyršově domě v Praze 1 a od podzimu 1999 nacvičujeme v Hudební škole Hl. m. Prahy v Praze 3.

Začátek devadesátých let jsme (podobně jako mnoho dalších) vnímali jako dobu s novými možnostmi. Mohli jste nás potkat na Žofině, na Staroměstském, Malostranském i Václavském náměstí, na Karlově mostě a v ulicích centra města. Často jsme vystupovali pro turisty, kteří nám byli vděční za zpestření jejich pobytu v Praze.

Následovaly návštěvy plesů a dalších akcí našich přátel na Hané – ve Vyškově, Kralicích, Kostelci na Hané, Litovli atd. Pravidelně navštěvujeme Hanácké slavnosti v Prostějově, kde jsme též v roce 2000 a 2005 vystoupili.

V roce 2004 jsme se zúčastnili Setkání na Blatech v obci Ševětín, které proběhlo za hojné divácké účasti na místním statku. V roce 2007 jsme byli pozváni do Lázní Bělohrad na 33. MFF Pod Zvičinou.

Pravidelně se zúčastňujeme školení, která pořádá Hanácké folklorní sdružení v Prostějově. Dlouhodobě udržujeme přátelské kontakty s ostatními spolky na Hané, které zveme na Moravské plesy, na kterých tradičně spolupracujeme s pražskými krúžky – Slováckým a Valašským. Plesů se již zúčastnily soubory Trnka z Vyškova, Haná z Velké Bystřice, Hanák z Troubek, Hanácká beseda z Kojetína, Hanačka z Kralic, Kosíř z Kostelce na Hané a Hanačka z Litovle.

Tradičně se zúčastňujeme Pošumavských věnečků, které pořádá Sdružení rodáků a přátel Chodska a Pošumaví – Psohlavci v Praze.

Považujeme si dlouholetou spolupráci s významnou osobností naší etnografie PhDr. Jiřinou Langhammerovou – přehlídky krojů, fotografování do publikací o krojích nebo vystoupení v rámci Zahradních slavností v Kinského zahradě v době rekonstrukce Musaionu. Dokladem této spolupráce jsou fotografie v knize „České lidové kroje“, která vyšla v roce 1994 – v době blížícího se 100. výročí Národopisné výstavy Československé. Při stejné příležitosti jsme byli přizváni k účinkování na přehlídce krojů s ukázkami tanců v Národním muzeu.

Přínosná pro nás byla dlouhodobá spolupráce se spisovatelem, filosofem a skvělým organizátorem happeningů Eugenem Brikciusem. Při jeho tematických literárních výletech (v letech 1999 až 2007) se nám otevřely nové pohledy na možnosti využití naší činnosti.

V současné době spolupracujeme s Národopisným oddělením Národního muzea v rámci projektu Folklorní taneční, kde zajišťujeme nácvik hanáckých tanců.

Výčet všech vystoupení a akcí by byl velice dlouhý. Mnoho informací můžete získat na našich stránkách www.hanaci.cz, kde najdete i naši chloubu, opravdu ojedinělý Hanácko – Česko – Anglický slovník.

Za důležitou považujeme dlouholetou spolupráci s Jiřím Janouškem a jeho cimbalovou muzikou. V novodobé historii po roce 1969 s našim spolkem spolupracovali Dr. Rob, Jan Holý a CM Valašského krúžku – Dolina.

V dnešní náročné a uspěchané době je náš spolek jediným, který působí mimo oblast Hané, kde má většina z nás své kořeny.

MIROSLAV KONEČNÍ

Co nového u přátel v Brně a Bratislavě?

Myšlenka, následně úkol od našeho starosty, přinášet a ve Vědomosti publikovat „drby“ o našich partnerských slováckých krúžcích byl přednesen na jedné z posledních výborových schůzích. Co se mi podařilo sehnat, předkládám.

Při pročítání 91. „Krúžkozoru“, pěkného, pestrého a poučného periodika brněnského Slováckého krúžku (dále SIK), mě zaujaly zejména následující skutečnosti, o kterých si myslím je dobré vědět, a možná se jimi i inspirovat:

- pravidelné besedy jsou tématické s konkrétním obsahem jako například: fašank, hody, košty vína nebo slivovice, pozvání hosté
- došlo ke změně místa pro pořádání besed, nové zázemí mají v KD v Brně Žabovřeskách
- tanečníci připravovali pro letošní léto zájezd do tureckého Istanbulu
- SIK se zúčastnil křtu knihy „Erwin Raupp – Moravská Hellas 1904“. Jde o knihu unikátních fotografií pořízených kolem roku 1904 v oblasti od Javorníku až po Milotice. Na fotografiích jsou zachyceny sváteční i běžné události života na tehdejším Slovácku.

V Krúžkozoru je také řada zajímavých článků z pestrého života brněnského SIK. Naleznete zde životopisy významných osobností folklorního světa a mimo jiné i na pokračování fundovaně napsané „Stavební tradice Slovácka“ od Ing. Arch. Jeřábkové.

A nakonec: brňáci evidují více než 60 „krúžkových svateb“ – víme, kolik jich máme na kontě my?

Také Slovácký krúžek a Skaličané v Bratislavě (dále SIKS) má svoje periodikum nazývané Zvesti. Číslo Zvestí II/2010 mě bylo hlavním zdrojem následujících informací:

- naši přátelé jsou dvojnásobní vítězové Krajského festivalu v Praze, a to v letech 2009 a 2010. O třetí vítězství v pořadí, které jsme od nich očekávali letos, je připravili pořadatelé festivalu, kteří jej přesunuli do termínu, kdy jsou aktivní členové SIKS na společné dovolené
- SIKS v roce 2010 měl vedle běžných krúžkařských akcí vystoupení v Slovenském rozhlase, v divadle Nová scéna, v Českém centru pro Klub občanů ČR
- v příštím roce oslaví SIKS 90. výročí svého vzniku.

SIKS nezapomněl ani na letos jubilující osobnosti své historie:

A. Frolka (25 let od úmrtí), **JUDr J. Blaho** (110 let od narození),

L. Štúr (120 let od narození), **Joža Uprka** (150 let od narození).

BRUNO VOGNIČ

„Chvalabohu, že sem sa narodil“

Nové 2-CD se stejným názvem představil veřejnosti Slovácký krúžek v Brně na Hornáckém večeru v rámci červnové besedy u cimbalu v KD Rubín, Brně-Žabovřeskách 15. 6. 2011.

Jedná se o záznam z koncertu k 80. narozeninám hornáckého barda Luboše Holého, který uspořádal Slovácký krúžek v Brně ve spolupráci s EÚ MZM a manželi Rychlíkovými 10. října loňského roku v Divadle Husa na provázku.

Oslavencovi tehdy přijelo zahrát, zazpívat a hlavně popřát na padesát hudců a zpěváků, se kterými Luboš v posledních letech svého života spolupracoval. Z jeho rodného Hornácka nechyběly muziky M. Hrbáce a P. Mičky se sólisty M. Hrbáčem, M. Zálešákem a J. Hrbáčem, jakož i hrubovrbecký mužský sbor v plné sestavě. Ze strážnického Dolňácka přijela muzika Strážničan s primášem V. Pálenským, z Kyjova Muzika Jury Petru a zpěvákův meziregionální záběr jen potvrdila účast CM Vonica z Krumvíře. Byly to po letech opět takové malé Hornácké slavnosti v Brně, jak trefně poznamenal Břetislav Rychlík, který si tentokrát ke svému moderátorského stolku pozval kromě oslavence také jeho velkého přítele, etnomuzikologa Jana Rokytu. Myslím, že to byla velmi šťastná volba, neboť v Rokytově kultivovaném slovním projevu bylo každé slovo dobře rozmyšlené a mělo velkou vypovídací hodnotu. Sám B. Rychlík vedl večer svým typickým, zdánlivě improvizovaným způsobem, při-

čemž dovedl oslavence v jeho vzpomínkách vždy tam, kde mohl zavzpomínat na něco zajímavého a uplatnit při-

tom svůj jadrný humor podaný ve „spisovné horňáčtině“. Tak se divák či posluchač dozvěděl kromě informací o širší rodině Holých např. i to, jak to Luboša už v dětství táhlo ke koním, jak ho při otloukání pišťalek mohl bratr Dušan vážně poranit „krivákem“ nebo jak se po narození málem stal katolíkem. Kromě velmi zajímavého a často humorného vyprávění uslyší posluchač na tomto 2-CD v Lubošově podání řadu krásných písní z různých oblastí Slovácka i z druhé strany Javoriny za doprovodu dříve jmenovaných muzik. Každá z nich se ovšem představila také svým vlastním hudebně pěveckým vstupem. Zvláštní pozornost si jistě zaslouží Hornácká muzika P. Mičky v „ňorkovském“ „obsazení se dvěma trubkami. Mezi ojedinělé nahrávky, které zazněly během koncertu, patří i série sedláckých v podání M. Zálešáka a J. Hrbáce, jakož i hanácko-slovácký duet Jana Zavíaciče se svojí dcerou Janou. Zážitkem je však také poslech vystoupení Dušana Holého, který zazpíval „a capella“ modlitbu před jídlem na luteránské svatbě či zpěv a vinš sólisty opery ND v Brně Jurie Gor-

bunova, samozřejmě přednesený v ruštině. K výborné atmosféře večera přispěl svými dvěma vstupy také Mužský sbor z Hrubé Vrbky a Mužský sbor Slováckého krúžku v Brně písněmi z Hanáckého Slovácka za doprovodu CM Vonica.

Zvláštní přínos tohoto nosiče a to, čím se liší od jiných cedéček s folklorní tematikou, vidím především v jeho hodnotě jako dokumentu, obsahujícího řadu vzácných nahrávek písní a mluveného slova, což jistě ocení především lidé s hlubším zájmem o slováckou lidovou píseň a její interpretu.

2-CD je možno objednat na webových stránkách Slováckého krúžku v Brně – www.kruzek.cz

Závěrem by se patřilo dodat, že v době koncertu v Divadle HnP byl už Luboš vážně nemocen, avšak dokázal se překonat tak, že to na jeho zpěvu či vyprávění nebylo vůbec znát. I proto si asi málokdo z návštěvníků koncertu uvědomil, že je to poslední Lubošovo vystoupení na veřejnosti (nepočítám-li koncert BROLNu v Divadle Radost, kam už přijel jen s vypětím všech sil), a že se s ním budeme za 4 měsíce loučit v jeho rodné Hrubé Vrbce navždy.

Nyní už bude zpívat v muzikantském nebi těm, kteří ho na věčnost předešli.

*MIROSLAV HEBRON,
starosta Slováckého krúžku v Brně*

• MEDAILONKY NAŠICH ČLENŮ •

Životní jubileum naší paní jednatelek

Na loňské besedě krúžku jsme připomněli několik jubileí. Byli jsme rádi, že všichni tři oslavovaní, naši dlouholetí členové, H. Šalová, A. Slovák a R. Vorálek, byli v pohodě a v dobré kondici, přes přibývajících léta.

Dlouholetá jednatelka pražského krúžku Helena Šalová se narodila roce 1936 v Kyjově, kde spolu se dvěma bratry strávila dětství a mládí. Po absolvování Střední zemědělské školy v Rožnově pod Radhoštěm v roce 1955 nastoupila jako zootechnička v JZD Kyjov a po takto získané praxi byla od roku 1962 učitelkou na Odborném zemědělském učilišti v Kyjově. V roce 1964 se přestěhovala do Prahy. Zde byla zaměstnána v Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském až do roku 1994, kdy odešla do důchodu.

Jedním z jejích zájmů bylo sportovní vyžití. Od roku 1955 hrála v Kyjově košíkovou za Jiskru Kyjov. Tento oddíl postoupil v letech 1958–1959 do první ligy, kde byl v té době nejmladším družstvem. Helena pokračovala i v Praze, kde hrála za TJ Podolí pražskou soutěž žen.

Již při studiích v Rožnově chodila do tamního Valašského krúžku, kde získala základy lidových tanců. Od roku 1955 se zapojila do folklorní činnosti ve Slováckém krúžku v Kyjově, patřila mezi účinkující obnovených Slováckých roků v Kyjově v roce 1956 a 1957. Do pražského krúžku začala chodit v roce 1966, kde se seznámila se svým pozdějším manželem Ivanem Šálou, dlouholetým členem krúžku. V krátké době se zapojila do krúžkařské činnosti.

Od mládí ráda organizovala schůzky kamarádek a přátel a tuto vlastnost má dosud.

Náklonnost k folklorní činnosti vedla k tomu, že se rodinný dům Šálových na Dobešce stal v sedmdesátých letech místem správy krúžku, uložení krojů, archivu, publikací a také místem výborových schůzí i neformálních setkání. Byl to takřka druhý domov Moravských Slováků v Praze. Po odchodu p. Urbánka z výboru se v roce 1995 stala Helena hospodářkou a později jednatelkou krúžku. Ve výboru pracuje Helena dodnes. Jako jednatelka vede evidenci členů a členských příspěvků, evidenci krojů, organizuje pravidelné besedy i spoluúčast na větších folklorních akcích, např. na Moravském plese. Díky ní je SIK dobře organizovaným společenstvím lidí, kteří mají rádi písničky a tance a mají vztah k Moravě.

V minulém roce ji zasáhla těžká rána, když jí zemřel manžel Ivan. Toto těžké období překonala, jak sama říká, díky kamarádkám a přátelům ze Slováckého krúžku. Opět ji na našich schůzkách vidíme v plné aktivitě. Její rázná, ale přátelská povaha se projevuje při všech našich setkáních, utužuje dobré vzájemné vztahy a získává nám nové přátele.

Dobré zdraví, pohodu a neutuchající energii do dalších let!!

JAN HLAVÁČ

Pavel Fiala – 75 let

Pavla známe dlouho jako zaníceného folkloristu, pravidelného aktivního účastníka našich besed, člena našeho mužského sboru, v letech osmdesátých člena výboru SIK, spolupracovníka při organizaci plesů a akcí krúžku. Je pilným účastníkem všech folklorních akcí a festivalů.

Narozen v roce 1936 v Praze, má české kořeny. Je strojním inženýrem, vystudoval ČVUT v Praze. O folklor se zajímá od svých 18 let, nejdříve se s ním setkával v souboru Gaudea-

mus. Na Horňáckých slavnostech v roce 1963 se seznámil s Jurou Hudečkem, který ho přivedl do krúžku a poskytl mu svoje znalosti a zkušenosti. Pavel pak přilnul k horňáckému folkloru, pro krúžek opatřil horňácké kroje. Sféra jeho zájmů je však širší: zajímá se také o folklor Slovenska, Rumunska aj. Působil i jako funkcionář v Lyžařském svazu ČR. Vyvinul bezpečnostní lyžařské vázání, o jehož výrobu se jedná.

V roce 1971 zorganizoval a vedl první nácviky naší tehdejší chasy u piana. Před 5 lety jsme se sešli k oslavě jeho sedmdesátin za účasti Martina Zálešáka, známého horňáckého zpěváka, kterého Pavel pozval. V poslední době se Pavel soustavně zabývá nářečím Slovenska a Slovácka, která zapisuje podle platných fonetických pravidel, pro nás poněkud nezvyklých.

Patří mu náš upřímný dík za práci, kterou pro krúžek vykonal v minulosti a ve které pokračuje i dnes. Je aktivním účastníkem našich besed, na nichž nás informuje pravidelně o všech významných folklorních akcích a událostech. Přejeme dobré zdraví do dalších let!

J. HLAVÁČ

Ludvík Vaculík

Mám napsat něco o mém vztahu.

Můj přístup k osobě Ludvíka Vaculíka, či lépe – k jeho osobnosti – byl velmi pozitivní už v době, kdy jsem ho osobně ještě vůbec neznala. Tento můj přístup k fenoménu Vaculík se zakládal čistě na tom, co psal a co jsem od něho četla. Tehdy jsem se ještě nezamýšlela nad tím, proč mně jeho tvorba tak výjimečně oslovuje.

Osobně jsme ho poznali – já s mým mužem – až když naše dcera Zuzana a jeho syn Jan nastoupili do stejné třídy jazykové školy na Letné. Tam jsme se pak seznámili osobně a potkávali se na rodičovských schůzkách.

A tak jako u mne, zřejmě i u naší dcery, někde z hlubokých rodáckých vod, začalo vyvěrávat a působit povědomí, které jsem si mnohem později pro sebe nazvala „řečí duše kraje“.

Naše děti ty valašské kořeny zřejmě také sblížily. Dokonce spolu začaly vytvářet „Valašský slovník“. Sbíraly u babiček, příbuzných a známých výrazy a obraty valašského dialektu.

Na základě své příslušnosti k „valašské národnosti“ dokonce v 8. třídě a víceméně z recese, uspořádaly „svatbu“. Když pak ve škole končily, pečlivě zpracovaný dokončený slovník, v kůži svázaný, věnovaly na památku svému oblíbenému profesorovi angličtiny, který pocházel z Valašského Meziříčí a jejich zájem podporoval.

Od té doby jsme se pak s Ludvíkem Vaculíkem potkávali jenom sporadicky. To hlavně ve chvílích, kdy se u nás doma, ale spíš v atelieru na Libeňském ostrově scházela větší a velmi různorodá společnost, kterou spojovala láska k lidové muzice a písni. Občas se tam

objevil i Ludva, který zpíval nejen rád, ale i „znale“. To jsme vůbec nevěděli, že je až tak výborný zpěvák a že nás v budoucnu obšťastní takovou přehrálí písní, a to i takových, které jsme doposud neznali, včetně zajímavého verbálního doprovodu.

Ludva mně také zahajoval – vždy velmi originálně několik mých výstav. V posledních letech se vlastně s Ludvou – a jeho věrnou souputnicí Madlou – setkáváme u nás v Holešovicích, ale i jinde převážně na místech, kde to zní

písní a hudbou nejryzejší: ve Strážnici, na Hornáckých slavnostech a podobných akcích.

On ovšem, myslím, netuší, že ve mně jeho pisatelské výtvoř – knihy, fejetony, glosy k současnosti a různorodé články tak hluboce rezonují. Protože se mně to v této kvalitě už u žádného jiného autora nestalo a nestává, nezbyvá mně, než tento výjimečný, zvláštní a radostný poznatek připsat opět na vrub souznění s DUŠÍ KRAJE.

KORNELIE NĚMEČKOVÁ

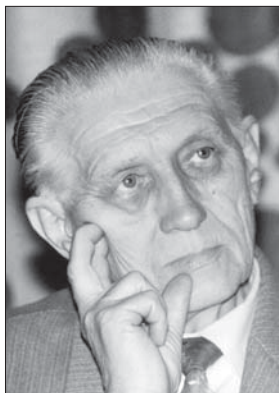
Za Jurou Mikulčákem

(† 13. 10. 2011)

Nedávno jsme se rozloučili s dlouholetým členem Slovákčeského kružku v Praze, stálým účastníkem našich besed a různých dalších akcí, RNDr. Jiřím Mikulčákem, CSc. Narodil se 19. 4. 1923 v Kyjově a opustil nás ve věku 88 let. Byl profesí matematik, ale byl také znalcem a milovníkem slovákčeského folkloru.

Jeho rodina měla úzké vazby na Moravu, rod Mikulčáků pocházel ze Stupavy.

Na obecnou školu začal docházet v Kyjově, reálné gymnázium absolvoval v Ostravě, kam se rodina přestěhovala. Po válce a totálním nasazení nastoupil

v roce 1945 ke studiu na Matematicko-fyzikální fakultu KU v Praze. Po skončení studia od roku 1948 působil jako profesor matematiky na gymnáziu v Jeseníku a na Vojenské škole Jana Žižky v Moravské Třebové. Po sedmi letech přechází do Prahy, kde tehdy žili jeho rodiče a sestry. V druhé polovině padesátých let pracoval

ve Výzkumném ústavu pedagogickém a od roku 1961 až do odchodu do penze byl odborným asistentem na Katedře didaktiky matematiky na výše zmíněné fakultě KU v Praze. Během tohoto období se zabýval zejména pedagogickými

*Rodina Mikulčáková na Mor. plesu 1960:
vlevo Frant. Mikulčák, vpravo syn Jiří,
mezi nimi jeho maminka a sestra Růžena*

aspekty středoškolského studia matematiky a vydal řadu publikací. Byly mezi nimi např. z posledních let Matematické, fyzikální a chemické tabulky nebo rozsáhlý soubor prací na téma Nástin dějin vyučování v matematice. Zasloužil se také o popularizaci matematiky přednáškami, semináři a svého času známým pořadem České televize Matematika převážně vážně. Za svou vynikající činnost v tomto oboru obdržel řadu ocenění a vyznamenání.

Jeho celoživotním zájmem byla historie, které se původně chtěl i profesně věnovat. Sledoval dějiny politické i kulturní (umělecké směry, stavební slohy, heraldika). K jeho koníčkům patřila mj.

turistika a samozřejmě intenzivní zájem o folklor. Do Slováckého krúžku v Praze začal docházet již koncem války, zejména pak po roce 1945 zde velmi aktivně působil jako zpěvák a tanečník. Platným členem krúžku byl i jeho otec, v padesátých letech jednatel a člen výboru. Jura se i při učitelském působení mimo Prahu folkloru pilně věnoval. Jeho vztah k folkloru byl živý a věci znalý.

Po založení časopisu Vědomost přispíval do něj řadou článků zejména týkajících se historie rodného kraje, např. z posledních let Bračkové, dráteníci, miškáři a jiní, Pozapomenuté umění slováckých maléřeček nebo třídlíná práce s názvem Vojenská služba a slovácké písničky.

Za zmínku určitě stojí i to, že Jurův otec František Mikulčák byl členem a jednatelem našeho krúžku v 50tých letech. Již dlouho před tím, v letech 1921–1927 se podílel na organizaci prvních Slováckých roků v Kyjově (žil zde pak také na penzi). Jeho zeť Oldřich Krejčí, původem ze Svatobořic, známý člen kyjovského folklorního hnutí od čtyřicátých let a manžel Jurovy sestry Věry, vzpomíná ve svém článku v časopise Vědomost (č. 40, 2008), že v roce 1927 pomohl F. Mikulčák realizovat účast Dudíkovy kapely z Myjavy na tehdejším Slováckém roku. Byl jedním ze členů přípravného výboru, který se vypravil s koňským potahem na Myjavu původně za Jožo Dudíkem, ten je ale odkázal pro nedostatek času na svého příbuzného Samka Dudíka. Cesta trvala tehdy dva dny a byla úspěšná. Samko Dudík s kapelou pak skutečně přijel – to byl vlastně začátek jeho kariéry. Z poz-

dější doby pochází Dudíkův výrok „Sú tri mesta na svete: Kyjov a Myjava“. Přetrvává spor o to, zda skutečně řekl tři nebo dvě, obojí je možné.

Jura Mikulčák byl ve shodě se svou profesí člověk přesný v myšlení i konání, osobně přímý a přátelský. Mezi námi se

cítil dobře a stejně my s ním. Jeho osobnost i práci jsme velmi oceňovali, i když jsme to třeba hlasitě neříkali. Tím spíš si to zaslouží připomenout nyní. Rozloučili jsme se s ním ve strašnickém krematoriu jeho oblíbenými písněmi.

JAN. HLAVÁČ

• ZE SLOVÁCKA •

Devadesátiny hornácké legendy Františka Okénky

Pátého dne měsíce máje 2011 měla rodina i muzikantští přátelé a kolegové příjemnou příležitost blahopřát k výjimečnému životnímu jubileu čerstvému (věkem i duchem) devadesátníkovi – vrbeckému kantorovi, zpěváku, hudebníkovi, konferenciérovi, lidovému vypravěči i dlouholetému sběrateli, upravovateli (a výjimečně i utajenému autorovi) lidových písní, „panu řídícímu“ Františku Okénkovi, momentálně nejstaršímu aktivnímu hornáckému zpěvákovi, dlouholetému členu Muziky Jožky Kubíka i posléze nástupnické Hornácké cimbálové muziky Martina Hrbáče.

František Okénka se narodil jako třetí potomek nijak movité rodiny, která mu ovšem od počátku vštěpovala lásku k muzice a úctu ke vzdělání. V hudebních začátcích ho kromě rodinného prostředí usměrnil budoucí tchán, kuželovský kostelní varhaník a zpěvák Jan Čambal, a v cestě na měšťanku (a později na učitelský ústav do Brna) otcův bratr, ředitel obecné školy ve Strážnici Jan Okénka. Rokem 1941, kdy v Brně studia zdárně absolvoval, začala s několika málo válečnými a poválečnými peripetemi jeho kantorská kariéra na malotřídkách v Kuželově, v Malé a v Hrubé Vrbce. Z místní trojtřídky, z pozice mnohaletého (oblíbeného) ředitele odešel v roce 1983 – po dvaatřiceti letech kantořiny! – do penze, ovšem nikoliv na odpočinek.

V roce 1987 se uvolnilo místo kustoda a průvodce na kuželovském větrném mlýně, Větráku, jak mu odedávna říkají místní. To znamenalo konec aktivního hraní a zpívání v muzice Martina Hrbáče, ale zároveň novou životní náplň, jež v menší míře přetrvala dodnes; František Okénka je tak patrně nejstarším aktivním průvodcem po kulturní památce možná nejen ve střední Evropě.

Z článku HELENY BRETFFELDOVÉ
pro www.folklorweb.cz

Finále

Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku na letošní Strážnici

Soutěž o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku skončila v 17 hodin. Ve finále vystoupilo 18 tanečníků – z dopoledního předkola postoupilo 10 soutěžících, doplnilo je 7 vítězů regionálních kol a vítěz Soutěže na MFF Strážnice 2010. Tanečníky hudebně doprovázely cimbálové muziky Burčáci z Míkovic, OLiNa z Hodonína a Šmytec z Brna.

V přestávce určené pro poradu poroty se představili vítězové národní přehlídky dětského verbuňku Radovan Siman z Kunovic a Martin Vašulka z Kyjova. V další pauze byl dán prostor prezentaci jednotlivých variant krojů a typických tanců ze Strážnicka. Závěrem bylo připomenuto významné životní jubileum jednoho ze zakladatelů Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku Karla Pavlišťáka.

KONEČNÉ POŘADÍ:

1. **místo** – Stanislav Popela, Perná
2. **místo** – Jakub Tomala, Popovice
3. **místo** – Martin Kobzík, Týnec a Petr Klein, Dolní Němčí

CENA ANKETY DIVÁKŮ: Antonín Žmola, Kněžpole

POROTA:

Ing. Rudolf Tuček (předseda), Josef Bazala, Josef Štastný, Erik Feldvabel, Tomáš Machalínek, Mgr. Miroslav Vymazal, Ing. Štěpán Hubačka, Ing. Petr Vozár.

POROTA SENIORŮ:

MUDr. Jan Pavlík (předseda), Jan Gajda, Ivan Marčík, PhDr. Karel Pavlišťák CSc., doc. Ladislav Vašek

DUŠAN MACHÁČEK

„33 životů“ – „Hrstka osudů“

*Nadpis shodně označuje tituly
dvou pozoruhodných publikací autora
MUDr. Jiřího Dunděry.*

Na jednu z nich, „Hrstka osudů“, upozornil již Prof. Ing. Jan Hlaváč, DrSc., v letošním lednovém čísle „Vědomostí“, článkem „Nová kniha o osobnostech Kyjovska“. Zmiňuje se zároveň o předchozí, tematicky příbuzné autorově publikaci, „33 životů“, vydané v roce 2006. Seznamujeme se v nich se širokým spektrem osobností, které, ať již v Kyjově prožily celý svůj život, jeho delší či kratší část, zanechaly zde významem své osobnosti a výsledky své působnosti trvalou vzpomínku a památku. Vydání obou knih patří nesporně k významné, záslužné činnosti občanského sdružení „Kyjovské Slovácko v pohybu“, jehož péčí byly publikace vydány.

Autor, MUDr. Jiří Dunděra, je zkušený spisovatel, uznávaný malíř s úspěšnou působností v dalších uměleckých oborech, agilní novinář regionálního tisku. Zejména však patriotický odborník s hlubokými znalostmi o historii, tradicích a folklorních zvyklostech domovského Kyjova a Kyjovského Slovácka. Dnes, ve věku osmasedmdesáti let, má autor za sebou více než padesátiletou náročnou praxi v kyjovské nemocnici, při které si však vždy dokázal nalézt prostor pro své umělecké zájmy a folklorní dění.

Obdobně jako Prof. Hlaváč jsem se s některými kyjovskými osobnostmi, jimž autor obě svá díla věnoval, osobně znal i setkával. Ve své literární připomínce vyvolaly nejednu osobní vzpomínku na setkání s nimi. S autorem a jeho o tři roky starší sestrou Helenkou, jsem měl možnost setkávat se na chodbách kyjovského Klvaňova reálného gymnasia v posledních letech svého studia v období let 1945–1948, když se oba sourozenci vrátili do Kyjova ze svého válečného asyly v Holešově, u maminčiných rodičů, dědečka a babičky Varhaníkových. Z obou uvedených titulů i dalších děl autorovy úspěšné literární a další publikační činnosti vyzařuje autorovo bytostné souznění s Kyjovským Slováckem a samotným Kyjovem. Není velký počet takových šťastných měst, která by se mohla pochlubit natolik hlubokou, procítěnou a výstižnou charakteristikou nejzávažnějších, osudových a typických stránek svého života z pera svého obyvatele.

Poutavé biografické portréty devětapadesáti spoluobčanů, osudově spjatých s Kyjovem a Kyjovským Slováckem, jsou galerií nositelů nejušlechtlejších lidských vlastností, zásadové odpovědnosti vůči společnosti, vlasti, rodnému kraji a jeho obyvatelům. Dokumentují osudy ušlechtilých, neokázalých a o to větších hrdinů, neváhajících přinést pro

své přesvědčení, cíle a ideály demokratické společnosti, kterou spoluvytvářeli, oběti nejvyšší, své životy. Osobností, které své skutečné vlastenectví prokázaly v dobách pro náš národ nejtěžších. V období národního a protidemokratického útlaku za rakousko-uherské monarchie, v době ohrožení národa německým nacismem a následné nacistické okupace, i v letech vlády protidemokratického komunistického totalitního režimu.

Celou svou publicistickou činností a zejména oběma citovanými publikacemi naplňuje autor nadčasovou pravdu a své hluboké přesvědčení, že – „historii národa tak můžeme nejlépe poznat na životních příbězích svých spoluobčanů“. Stěží si lze představit náročnost vynaloženého autorova obětavého úsilí při shromažďování faktografických údajů z domova i ze zahraničí. K autentičnosti publikovaných „životů“ a „osudů“ autor sám v úvodu k prvnímu vydání z roku 2006 konstatuje: „Knížka, kterou otvíráte, je souborem životních osudů osobností mého kraje, lidí, které jsem od mládí obdivoval a většinu z nich poznal osobně. O každém z nich jsem už psal od roku 1989 do různých novin a časopisů s jediným cílem – aby se na ně nezapomnělo“.

K osudům, jimž autor věnuje svou druhou knihu, patří i osud jeho vlastních rodičů, známých představitelů kyjovského veřejného života. Příběh jeho rodičů předurčil i jeho vlastní životní dráhu. Otec, MUDr. Vladimír Dunděra, byl od počátku třicátých let minulého století praktickým lékařem v Kyjově, se širokou, mnohostrannou odbornou praxí. Mamin-

ka Gabriela se po sňatku vzdala svého oblíbeného učitelského povolání a stala se nepostradatelnou asistentkou v manžellově ordinaci. Oba patřili k předním činitelům kyjovského Sokola, dr. Dunděra byl znám i ze své účasti v divadelním spolku kyjovských Sokolů a v pořádání Slovákckého roku a z dalších folklorních aktivit. Po nacistické okupaci organizoval činnost sokolského odboje a akce ilegální polovojskové organizace Obrana národa. Spolu s manželkou poskytovali lékařskou pomoc raněným odbojářům. V roce 1942 se gestapu podařilo proniknout do okresní odbojové organizace, načež následovalo rozsáhlé zatýkání, které v červnu dopadlo i na manžele Dunděrovi. Věznění byli v Brně, v Kounicových kolejích, kde byli 1. 7. 1942 popraveni. Po válce byli jako hrdinové vyznamenáni Čs. válečným křížem 1939–1945 In memoriam. Stejněho vyznamenání se dostalo i autorovu strýci Františku Dunděrovi, který zahynul v roce 1941 jako pilot Britského královského letectva při letecké havárii.

S tragickými osudy, jaké postihly jeho rodiče, nás autor seznamuje na řadě dalších příběhů významných osobností kyjovské společnosti. Patřil k nim i učitel František Hlaváč, sokolský činitel, člen městského zastupitelstva a předseda Rady starších církve československé. Od prvních dnů nacistické okupace se jako kapitán v záloze stal postupně vedoucím odbojové organizace Obrana národa na Kyjovsku a Ždánsku. Když se gestapu podařilo proniknout i do nižších složek Obrany národa, došlo k rozsáhlému zatýkání jejich činitelů. Učitel Hlaváč

byl zatčen koncem září 1943 a v lednu 1944 podlehl útrapám nacistického žaláře. Poznatky o životě Františka Hlaváče a jeho působení v odboji poskytl autorovi jeho syn, Prof. Ing. Jan Hlaváč, DrSc. dlouholetý člen a činitel Slovákého krúžku v Praze.

Profesionální paleta významných osobností v autorově zorném poli je velmi široká. Najdeme mezi nimi například světově významné vědecké pracovníky, pedagogy, lékaře, umělce, hudebníky, divadelníky, kněze, spisovatele řemeslníky, dělníky, rolníky, architekty, početné účastníky prvního i druhého odboje a vězně komunismu, etnografické pracovníky, dramaturgy, muzikology, průmyslníky a četné další. Jmenovitě alespoň mistra světa v tělocviku profesora Jana Gajdoše, básníka Petra Bezruče

nebo zakladatele jízdy králů, Vojtěcha Holcmana, také primáše Juru Petru.

I když zvědavost nutká číst obě knihy jedním dechem, není to možné. Osud každé osobnosti se konfrontuje s naším zamyšlením a s vlastními vzpomínkami na osobní setkání s nimi, či setkání s památkami na jejich činnost, na jejich zásluhy a význam. Nelze přitom nepocítit hrdost na přínos našeho kraje, Kyjovského Slovácka, pro celou naši společnost, přínos, který v mnohém přesahuje jeho hranice. Závěrem mohu jen dodat, že každý z nás se ve svých vzpomínkách rád vrací různými stezkami do kraje, kde se narodil nebo prožil šťastná léta svého mládí. Autor, MUDr. Jiří Dunděra otevřel takovýmto vzpomínkám širokou cestu.

ALOIS DRHLÍK

• STŘÍPKY Z KRÚŽKU •

Naši muzikanti a zpěváci hráli, zpívali a tancovali krajanům

V rámci programu 5. Krajanského festivalu proběhlo ve čtvrtek 25. srpna v Toskánském paláci na Hradčanech setkání téměř 300 členů souborů našich krajanů z Ukrajiny, Chorvatska, Maďarska, Srbska a Rumunska. Po oficiální části večera nastoupila na nádvoří naše muzika a mužský sbor s ukázkami slováckého folkloru. Vystoupení se líbilo a na závěr si všichni společně zazpívali a zatancovali.

Buchtobraní

Další tradice? Připravila Mirka Grée na říjnovou besedu.
Ochutnávali jsme naše buchtý

Webové stránky

Krúžek spustil ve spolupráci s firmou Infonia nový web. Adresa: www.kruzekskp.cz

Nový člen výboru

Petr Smetana byl kooptován do výboru krúžku jako organizační pracovník.

Vedoucím nácviků chasy

byl jmenován Jožka Bobek. Zkušeností má k tomuto dost, jistě se to u našich tanečníků brzy projeví.

Mise v Bruselu

ukončena. Honza Roháč a Hanka Sklenářová jsou opět v Praze ve Slováckém krúžku. Oba dva již splnili svou misi v Bruselu a opět se s velkou aktivitou zapojili do krúžkařského života.

Lipov – líheň klarinetistů?

Zřejmě ano – v naší muzice hraje dva, Milan Červenka a Roman Jagoš.

Nové krúžkařské novomanželské páry

Martina Smýkalová s Rostou Mazáčem a Lidka Rudová s Radovanem Beťákem. Hodně štěstí! Kdo bude další?

Nové přírůstky do rodiny krúžku

Naši mladí nezahálí, v minulém půlroce přivedli na svět tři potomky – malé nadějně tanečnice Rozálku Vackovou a Helenku Kozákovou, mužský sbor časem jistě posílí Vašek Bartoník.

Radost ve Vlčnově

Jízda králů byla zapsána do prestižního seznamu nemotného kulturního dědictví světa v rámci UNESCO. Jak nás informoval Tonda Pavelčík, přítel krúžku, ve Vlčnově zavládla velká radost. Poděkování všem vlčnovjanům, kteří několik generací udržují Jízdu králů a také všem členům Společnosti jízdy králů a přátelům za dlouhodobou podporu.

• CO CHYSTÁME V ROCE 2012 •

Plán akcí leden – červen 2012

- 11. 1. 2012 **BESEDA U CIMBÁLU** středa 19.00 hod., KD Gong
Hraje CM Žandár
- 4. 2. 2012 **NÁRODNÍ KROJOVÝ PLES
FOS ČR** Top Hotel Praha
- 8. 2. 2012 **BESEDA U CIMBÁLU** středa 19.00hod., KD Gong,
Hraje CM Martina Sochora
- 18. 2. 2012 **56. MORAVSKÝ PLES** sobota 19.30 hod.,
ND na Smíchově
- 14. 3. 2012 **BESEDA U CIMBÁLU** středa 19.00 hod., KD Gong
Hraje CM Žandár
- 11. 4. 2012 **BESEDA U CIMBÁLU** středa 19.00 hod., KD Gong
Hraje CM Martina Sochora
- Duben 2012 **VÝSTAVA VÍN**
- 9. 5. 2012 **BESEDA U CIMBÁLU** středa 19.00 hod., KD Gong
Hraje CM Žandár
- Květen 2012 **SETKÁNÍ
SLOVÁCKÝCH KRÚŽKŮ
PRAHA, BRNO, BRATISLAVA**
- 13. 6. 2012 **BESEDA U CIMBÁLU** středa 19.00 hod., KD Gong
Hraje CM Martina Sochora

Přehled uskutečněných akcí v roce 2011

DATUM	AKCE	MÍSTO
5. 2. 2011	Ples FOS	Top Hotel Praha
19. 2. 2011	Moravský ples	ND na Smíchově
9. 4. 2011	Výstava a košt vín	KD Barikádníků Strašnice
7. 5. 2011	Soustředění chasy	DDM Karlín
26. 5. 2011	Generálka na vystoupení v Petrově	DDM Karlín
28. 5. 2011	Festival Senioři 2011	Petrov - Plze
28.–29. 5. 2011	Setkání Slováckých krúžků Praha- Brno-Bratislava	Strážnice, Radějov
1. 6. 2011	Koncertní pořad „Hradištu, Hradištu“	Atrium Žižkov
25. 8. 2011	Krajanský festival v Praze	Toskánský palác
30. 8. 2011	Pražský jarmark	Toskánský palác
11. 9. 2011	Trojské vinobraní	Trojský zámek
17. 9. 2011	Malostranské vinobraní	Kampa
22. 9. 2011	Vernisáž výstavy J. Uprky	Valdštejnský palác
24. 9. 2011	Strašnické vinobraní	Trmalova vila
25. 9. 2011	Svatováclavská pouť	Prosek
5. 11. 2011	Setkání pražských lidových muzik	Městská knihovna
26. 11. 2011	Kateřinské hody	KD Gong
14. 12. 2011	Vánoční beseda	KD Gong
	DALŠÍ AKCE	
1x měsíčně - středy	Besedy u cimbálu	KD Gong
1x týdně - čtvrtky	Nácviky chasy	DDM Karlín
1x týdně - úterky	Zkoušky mužského sboru	Vinárna Sochorka nebo V Celné
1x měsíčně - pondělky	Schůze výboru	Pankrác
Nepravidelně, dle možností	Zkoušky ženského sboru	
Dle potřeby	Programová rada	Praha

✧ 2011 ✧

ČERVEN

10. 6.	Zvěřina Oldřich	85
14. 5.	Herle Petr	60
15. 6.	Janoušek Jiří	65
23. 6.	Vaculík Ludvík	85
29. 6.	Adresová Hana	65
30. 6.	Janečková Libuše	80

ČERVENEC

6. 7.	Říha Miroslav	60
16. 7.	Hlaváč Jan	85
23. 7.	Pařízková Eva	60
25. 7.	Duhajský Jan	70
31. 7.	Medek Karel	80

SRPEN

8. 8.	Hlavinka Čestmír	80
-------	------------------	----

ZÁŘÍ

3. 9.	Řehořík Jan	65
18. 9.	Slováková Jana	75
29. 9.	Surý Jan	70

ŘÍJEN

24. 10.	Ulčar Bohumír	70
29. 10.	Vognič Bruno	60

LISTOPAD

7. 11.	Hudečková Olga	75
--------	----------------	----

PROSINEC

3. 12.	Vesecká Jarmila	65
5. 12.	Plzáková Soňa	60
29. 12.	Horáčková Danuše	70

✧ 2012 ✧

LEDEN

8. 1.	Esterková Věra	85
8. 1.	Horálek Jan	65
11. 1.	Pavlíková Bohuše	85
13. 1.	Tomšů Marie	50
22. 1.	Zachová Božena	65
29. 1.	Andres Vladimír	65

ÚNOR

3. 2.	Kučerka Miroslav	70
15. 2.	Zatloukalová Božena	70
23. 2.	Hlaváč Martin	55

BŘEZEN

2. 3.	Šenk Josef	70
15. 3.	Březík Vladimír	75
26. 3.	Hlaváč Miroslav	80
28. 3.	Horáček Jaroslav	70

DUBEN

12. 4.	Solníčka Jaroslav	90
13. 4.	Čajová Jaroslava	60

KVĚTEN

7. 5.	Běhal Miloš	80
12. 5.	Pindová Oldřiška	70
23. 2.	Hlaváč Martin	55

ČERVEN

7. 6.	Jilíková Květuše	90
15. 6.	Karidisová Eliška	75
30. 6.	Holková Miroslava	60

ODKAZY NA INTERNETOVÉ STRÁNKY

s informacemi o folkloru a lidové kultuře

www.kruzekskp.cz	oficiální web Slovákckého krúžku v Praze
www.kruzek.cz	rozcestník na weby slovákckých krúžků v Praze a Brně
www.folklornisdruzeni.cz	webové stránky Folklorního sdružení ČR
www.nulk.cz	oficiální web Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici
www.vmp.cz	Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm
www.lidovakultura.cz	internetové stránky věnované identifikaci, dokumentaci, uchování, šíření a prezentaci lidové kultury v České republice; provozuje Národní ústav lidové kultury ve Strážnici
www.cioff.cz	internetové stránky české národní sekce CIOFF
www.folklorweb.cz	kalendář akcí, festivaly, koncerty, jarmarky, hody, vystoupení, katalogy, národopisné soubory, tanec, lidová hudba, cimbálové muziky, hudební skupiny, tradice
www.gajdy.cz	folklorní občasník nejen o gajdách; gajdoši, MP3 ukázky, výrobci lidových nástrojů, gajdoš- ská setkání
www.folklornet.com	kalendář folklorních akcí, novinky, lidová řemes- la, muzikanti, muziky, soubory, folklorní burza, aj.
www.folklornet.cz	internetový portál Sdružení přátel folkloru v Brně
www.hornacko.net	kalendář místních akcí, odkazy a informace o regionu
www.slovacko.cz	úplný průvodce regionem
www.kudyznudy.cz	jeden z největších portálů k vyhledávání akcí, včetně folklorních a z oblasti lidové kultury
www.wineofczechrepublic.cz	oficiální prezentace moravských a českých vín

OBSAH

Slovo starosty	1
Přehled činnosti – informace vedoucích.	2
Zúčastnili jsme se	8
Z historie.	20
Napsali nám	22
U našich přátel	25
Medailonky našich členů	32
Ze Slovácka	37
Střípky z Krúžku	41
Co chystáme v roce 2012	43
Naši jubilanti	45
Odkazy na internetové stránky	46

SLOVÁCKÝ KOLÁČEK

Jsme výrobci tradičních Slováckých koláčků.
Pekárna se nachází nedaleko Uherského Hradiště.

Svatební Slovácký koláček by neměl chybět
na žádné oslavě nebo rautu, kde je dobré jídlo.

Našimi výrobky jsou svatební tvarohové koláčky,
ořechové a makové hřebeny.

Jsou vyráběny ručně podle tradiční staré receptury.

Výhradně tradiční výrobek s více jak čtyřicetiletou minulostí.

<http://www.slovackyskolacek.webnode.cz/>

Pokud Vás naše nabídka zaujala a naše spolupráce
by pro Vás mohla být přínosem, kontaktujte nás.

Koláčky dodáváme i do Prahy.

S pozdravem a přáním hezkého dne

Hubálová Radmila, 687 04 Sušice 55

tel: 602 765 212, 602 713 397

e-mail: hubalova@centrum.cz

Uvědomost'

Vydává SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

jako svůj neperiodický zpravodaj vycházející zpravidla 2x ročně

Odpovědný redaktor: Miroslav Říha

Vikova 13, 140 00 Praha 4

Grafická úprava a tisk: Karel Chovanec / ESKIRA s.r.o.

Distribuce: Helena Šalová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, salovah@seznam.cz

Příspěvky el. poštou na adresu riha@oksystem.cz,

rukopisy na adresu odpovědného redaktora

Fotografie poskytl: M. Frešer, J. Hlaváč, D. Macháček, M. Říha,

O. Sameš, M. Tomšů, J. Vesecká

Foto na titulní straně: Vojtěch Pavelčík

SLOVÁCKÝ KRÚŽEK V PRAZE

Starosta: Miroslav Říha, Vikova 1143/13, 140 00 Praha 4

tel.: 602 115 223, e-mail: riha@oksystem.cz

Jednatelka: Helena Šalová, Na Dobešce 31, 147 00 Praha 4

tel.: 244 464 459, e-mail: salovah@seznam.cz

JOŽA UPRKA

**Výstava
ke 150. výročí narození**

23. 9. 2011 – 22. 1. 2012
Valdštejnská jízdárna v Praze

Nadace Moravské Slovácko a Galerie Joži Uprky ve Veselí nad Moravou,
ve spolupráci s Národní Galeríí Praha
pořádá reprezentativní soubornou výstavu obrazů
významného moravského malíře Joži Uprky u příležitosti 150. výročí jeho narození.
Výstava, pod záštitou předsedy senátu ČR Milana Štěcha
a předsedy vlády ČR Petra Nečase
probíhá od 23. 9. 2011 do 22. 1. 2012 ve Valdštejnské jízdárně v Praze.

Na zářiové Besedě

